

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101007/B/2024/36122358757560068

VÝVOJ PEER-TO-PEER ÚVEROV Z GLOBÁLNEHO
HĽADISKA A ICH RIZIKÁ

Bakalárska práca

2024

Veronika Borisová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

**VÝVOJ PEER-TO-PEER ÚVEROV Z GLOBÁLNEHO
HĽADISKA A ICH RIZIKÁ**

Bakalárska práca

Študijný program: Financie, bankovníctvo a poisťovníctvo
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
Vedúci záverečnej práce: Mgr. David Horváth, LL. M.

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa rada poďakovala vedúcemu svojej bakalárskej práce Mgr. Davidovi Horváthovi, LL. M. za cenné rady, usmernenia, inšpiratívne pripomienky a čas, ktorý mi venoval pri písaní záverečnej práce.

ABSTRAKT

BORISOVÁ, Veronika: *Vývoj peer-to-peer úverov z globálneho hľadiska a ich riziká.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra bankovníctva a medzinárodných financií. – Vedúci záverečnej práce: Mgr. David Horváth, LL. M. - Bratislava: NHF, 2024, 50 s.

Cieľom práce je analýza úverových a investičných možností peer to peer platforiem na Slovenskom trhu a ich porovnanie s tradičnými bankovými produktami. Posudzuje vývoj peer to peer úverov, riziká ktoré predstavujú pre finančný sektor a spôsoby riadenia týchto rizík. Práca je rozdelená do 4 hlavných kapitol. Obsahuje 3 grafy, 7 tabuliek a 4 obrázky. V prvej kapitole sú vymedzené základné pojmy súvisiace s touto alternatívou k tradičnému poskytovaniu úverov, popísané fungovanie platforiem, vývoj peer to peer úverov, aktuálna situácia na Slovensku a možné riziká pre účastníkov. Záverečnou kapitolou je praktická časť našej bakalárskej práce. V tejto časti analyzujeme platformy na Slovenskom trhu peer to peer a následne porovnáваме ponuky platforiem s ponukami komerčnej banky. Výsledkom riešenia danej problematiky je analýza poznatkov o úverových a investičných možnostiach platforiem pôsobiacich na Slovenskom trhu P2P a porovnanie s komerčnou bankou.

Kľúčové slová: kolektívne požičiavanie, P2P investície, P2P platformy, P2P pôžičky, riziká

ABSTRACT

BORISOVÁ, Veronika: *The development of peer-to-peer loans from a global perspective and their risks*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Banking and International Finance. – Thesis supervisor: Mgr. David Horváth, LL. M. - Bratislava: FNE UE, 2024, 50 p.

The aim of the thesis is to analyse the credit and investment opportunities of peer-to-peer platforms on the Slovak market and their comparison with traditional banking products. It assesses the development of peer-to-peer lending, the risks it poses to the financial sector and the ways of managing these risks. The thesis is divided into 4 main chapters. It contains 3 graphs, 7 tables and 4 figures. The first chapter defines the basic concepts related to this alternative to traditional lending, describes the functioning of the platforms, the development of peer-to-peer lending, the current situation in Slovakia and the possible risks for the participants. The final chapter is the practical part of our bachelor thesis. In this part we analyse the platforms on the Slovak peer to peer market and then compare the platforms' offers with those of a commercial bank. As a result of solving the given problem, we analyse the knowledge about credit and investment opportunities of platforms operating on the Slovak P2P market and compare them with a commercial bank.

Keywords: collective lending, P2P investments, P2P lending, P2P platforms, risks

Obsah

Zoznam obrázkov, tabuliek a grafov	10
Úvod	11
1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí.....	12
1.1 Crowdfunding	12
1.2 Peer to peer úvery	13
1.2.1 Proces poskytovania P2P pôžičiek cez platformu	13
1.2.2 Peer to peer lending na Slovensku.....	14
1.2.3 Regulácia P2P úverov na Slovensku.....	15
1.3 Výhody a nevýhody P2P úverov.....	16
1.3.1 Výhody z pohľadu dlžníka.....	16
1.3.2 Nevýhody z pohľadu dlžníka.....	17
1.3.3 Výhody z pohľadu veriteľa.....	17
1.3.4 Nevýhody z pohľadu veriteľa.....	17
1.4 Vývoj P2P úverov	18
1.4.1 Historický vývoj peer to peer úverov	18
1.4.2 Budúcnosť P2P pôžičiek.....	21
1.5 Riziká peer to peer úverov	22
1.5.1 Kreditné riziko	22
1.5.2 Operačné riziko platformy	23
1.5.3 Riziko podvodu.....	24
1.5.4 Riziko predčasného splatenia pôžičky	25
1.5.5 Kurzové riziko	25
1.5.6 Riziko reputácie pre platformu	25
2 Cieľ práce	27
3 Metodika práce a metódy skúmania	28
4 Výsledky práce a diskusia	29
4.1 P2P platformy na Slovensku.....	29

4.1.1	Žltý melón.....	29
4.1.2	Zinc Euro	33
4.1.3	Maják.sk.....	36
4.2	Porovnanie P2P úverov a úverov komerčnej banky	38
4.2.1	Slovenská sporiteľňa.....	38
4.2.2	Porovnanie pôžičiek P2P platforiem a komerčnej banky	39
4.2.3	Porovnanie investícií P2P platforiem a komerčnej banky	43
	Záver	47
	Zoznam použitej literatúry	48

Zoznam obrázkov, tabuliek a grafov

Obrázky:

Obrázok 1 Logo spoločnosti Žltý melón	29
Obrázok 2 Konkrétna žiadosť o pôžičku Žltý melón.....	31
Obrázok 3 Kalkulačka pôžičky Zinc Euro.....	35
Obrázok 4 Parametre modelovej pôžičky Maják.sk	42

Tabuľky:

Tabuľka 1 Investičné portfóliá platformy Žltý melón	30
Tabuľka 2 Údaje o bezúčelových pôžičkách na platforme Žltý melón	32
Tabuľka 3 Poplatky pre dlžníka Zinc Euro	36
Tabuľka 4 Kritériá pôžičiek a poplatky na Maják.sk	37
Tabuľka 5 Porovnanie úverových možností	40
Tabuľka 6 Porovnanie modelovej pôžičky	43
Tabuľka 7 Investičné možnosti vybraných poskytovateľov	46

Grafy:

Graf 1 Objem trhu alternatívnych financií.....	20
Graf 2 Objem trhu alternatívnych financií v Číne	21
Graf 3 Pôžičky podľa ratingovej skupiny žiadateľa	32

Úvod

Od nepamäti pozorujeme vo svete jav, kedy niektorí ľudia majú nadbytok finančných prostriedkov a iní ich majú nedostatok. Tento problém rieši finančný trh niekoľkými alternatívami ako sprostredkovať peniaze od jedných k druhým. Najznámejšou a najviac rozšírenou možnosťou je bankový úver, no ten nemusí byť v dôsledku stále sa sprísňujúcich podmienok na poskytnutie vždy dostupný pre každého. V dôsledku toho veľké množstvo ľudí čelí po podaní žiadosti o úver zamietnutiu. V tomto momente môžu ľudia s nedostatkom finančných prostriedkov využiť možnosť peer to peer platforiem a požiadať prostredníctvom nich o úver.

Peer to peer úvery predstavujú výmenu finančných prostriedkov medzi veriteľom a dlžníkom za odplatu priamo, čiže bez sprostredkovateľa, čím sa líšia od bankových úverov. Nakoľko nie je medzi subjektami sprostredkovateľ, úvery môžu byť výhodnejšie pre obe strany. Investor má možnosť výhodnejšieho zhodnotenia než pri tradičných bankových produktoch, ktorými sú napríklad sporenie či termínované vklady. Pre záujemcu o pôžičku je zase P2P úver prostredníctvom platformy ľahšie dostupným ako v banke a výška úroku sa často prezentuje ako porovnateľná.

Tento alternatívny spôsob úverovania a investovania sa značne rozšíril po roku 2008, kedy vo svete panovala globálna finančná kríza a bankové úvery sa stali výrazne nedostupnými. V prvej kapitole charakterizujeme, čo sú to P2P pôžičky, aké sú ich výhody a nevýhody pre poskytovateľov a žiadateľov o úver a bližšie popisujeme ich vznik a historický vývoj. Nakoľko sú peer to peer pôžičky stále pomerne mladým a nie veľmi rozšíreným produktom na finančnom trhu, prinášajú so sebou množstvo rizík, ktoré budú v práci predstavené, rovnako ako aj spôsoby ich riadenia. V poslednej kapitole, ktorá predstavuje praktickú časť bakalárskej práce sa zaoberáme analýzou vybraných P2P platforiem na Slovensku a popisujeme ich úverové a investičné možnosti. Bližšie ich porovnávame na modelových príkladoch navzájom a následne aj s ponukami komerčnej banky.

1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí

1.1 Crowdfunding

Crowdfunding sa považuje za otvorenú výzvu verejnosti, ktorá je typicky uskutočnená prostredníctvom internetu, na financovanie špecifického projektu.¹

Crowdfunding reprezentuje kategóriu alternatívnych financií, ktoré umožňujú financovanie rôznych neziskových i podnikateľských aktivít. Krátko po roku 2000 sa začal tento model používať a jeho prvotným účelom bola podpora umenia prostredníctvom financovania umelcov. V dnešnej dobe tento účel stále pretrváva, no okrem umenia sa pomocou crowdfundingu financuje aj vývoj nových produktov, veda a výskum, realitné projekty a rôzne ďalšie startupy. Kampane na podporu majú zvyčajne online charakter a využívajú silu davu.

Tento alternatívny spôsob financovania sa však postupne rozšíril nielen na podporu projektov, ale aj na systematické a udržateľné financovanie podnikateľských či neziskových aktivít. Jeho schopnosť generovať viacero hodnôt pre spoločnosť zahŕňa odolnosť a diverzitu finančného systému, finančnú stabilitu, objavovanie trhových cien na základe davového princípu a diverzifikáciu finančných zdrojov.

Je to proces, kde traja hlavní aktéri, ktorými sú crowdfundingová platforma, majitelia projektov a podporovatelia, spolupracujú. Vzťahy sa medzi aktérmi mierne líšia na základe modelov, ktoré využívajú.

1. **Donačný model** - podporovatelia sú darcom a nezískavajú žiadnu materiálnu hodnotu za svoju podporu.
2. **Odmenový model** - podporovatelia dostávajú materiálnu, ale nie peňažnú odmenu v podobe produktu alebo služby, ktorá vznikne alebo sa zrealizuje vďaka poskytnutým finančným prostriedkom.
3. **Objednávkový model** - veľmi podobný odmenovému modelu, funguje ako predobjednávka, napríklad na knižné publikácie.
4. **Pôžičkový (dlhový) model** - podporovatelia skupinovo požičiavajú peniaze s úrokom, zvyčajne na podnikateľské aktivity.

¹ ESMA. *Position paper: Crowdfunding* [online]. Paris: European Securities and Markets Authority, 10. 04. 2014, 10 s. [cit. 15-01-2024]. Dostupné na: <https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2014-smsg-010.pdf>.

5. **Podielový model** - Podporovatelia sa stávajú investormi do vlastného kapitálu spoločností, čím sa stávajú aj spoločníkmi alebo akcionármi.
6. **Hybridné modely**: Kombinujú rôzne prístupy, napríklad pôžičkové modely s podieľaním sa na zisku.²

1.2 Peer to peer úvery

Pôžičky peer to peer z anglického prekladu „ľudia ľuďom“, tiež známe ako P2P úvery, sú pôžičky nebankového charakteru. Na rozdiel od iných nebankových pôžičiek sú poskytovateľmi úveru ľudia s voľným finančným kapitálom. Ide o investorov, ktorí požičiavajú svoje peniaze žiadateľom o pôžičku, pričom očakávajú ich zhodnotenie.³

Na zjednodušenom príklade by sa tento typ úveru dal prirovnať aj k situácii v bežnom živote. Ak by sme napríklad potrebovali 1 000 € na kúpu nového bicykla, ktorými by sme momentálne nedisponovali, oslovili by sme svojich známych, aby nám ich poskytli pri vopred dohodnutej výške úrokovej miery a dobe splatnosti.

Tento typ úverov sa odohráva na online platformách a ide o anonymizovaný vzťah priamo medzi dlžníkom a veriteľom. Vzťah nemusí byť len medzi jedným dlžníkom a jedným veriteľom, ale dlžníkovi môžu byť poskytnuté prostriedky viacerých veriteľov. Veriteľ sa pre diverzifikáciu svojho rizika často rozhoduje pre prerozdelenie poskytnutých peňazí medzi viacerých dlžníkov.

1.2.1 Proces poskytovania P2P pôžičiek cez platformu

Platformy P2P pôžičiek zodpovedajú záujmom dlžníkov a veriteľov (investorov) s cieľom sprostredkovať úver. Proces sprostredkovania dlhového kapitálu medzi účastníkmi vyzerá nasledovne:

1. Dlžník kontaktuje platformu na poskytovanie pôžičiek, zadá požadovanú sumu a splatnosť pôžičky.

² SALAJOVÁ, Slavomíra - MAZÚR, Ján. Crowdfunding. In *Biatec, Odborný bankový časopis* [online]. 5/2017, 25. ročník, s. 25-29. [cit. 15.01.2024]. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/_publik_nbs_fsr/biatec/rok2017/05-2017/biatec_17_5_06salajova.pdf.

³ HUDÁKOVÁ, Iveta. *Viete čo je P2P pôžička?* [online]. 27.06.2019. [cit. 15.01.2024]. Dostupné na: <https://www.financnykompas.sk/clanok/viete-co-je-p2p-pozicka>.

2. Platforma vykoná vlastné posúdenie dlžníka a určí výšku jeho kreditného rizika. Ak je riziko prijateľné a zodpovedá rizikovým kategóriám platformy, stanoví mu primeranú úrokovú sadzbu.
3. Ak dlžník súhlasí s cenou, platforma zverejní ponuku užívateľom na vopred stanovené obdobie (zvyčajne na dva až štyri týždne). Žiadosti o spotrebiteľské úvery sa zverejňujú anonymne, zatiaľ čo tie, ktoré sa týkajú podnikateľských úverov, sa zvyčajne zverejňujú s menom potenciálneho dlžníka.
4. Veritelia majú toto obdobie na to, aby predložili svoje ponuky na poskytnutie (zväčša len malých častí) požadovanej čiastky. Aby získali prístup k platforme, musia najprv podpísať zmluvu s prevádzkovateľom platformy a absolvovať proces kontroly, aby boli v súlade s nariadeniami o praní špinavých peňazí. Mená veriteľov sú anonymné.
5. Keď sa súčet investičných ponúk zhoduje s požadovanou sumou úveru, úver sa poskytne. Platforma vyberie peniaze z bankových účtov veriteľov a pripíše ich na účet dlžníkovi. Investori na oplátku dostanú pohľadávku, ktorá zaväzuje dlžníka platiť úroky a splatiť istinu. Za toto spárovanie dostáva platforma poplatok, ktorý platia obe strany.
6. Platforma potom poskytuje služby spojené s pôžičkou, vyberá a distribuuje úroky a splátky až do splatnosti úveru. Platforma nenesie zodpovednosť za straty, ktoré znášajú veritelia. Niektoré platformy organizujú predaj nesplácaných úverov v mene veriteľov agentovi pre vymáhanie alebo si vytvorili automatizované procesy vymáhania pohľadávok v prípade zlyhania úverov.⁴

1.2.2 Peer to peer lending na Slovensku

Peer to peer lending je na území Slovenskej republiky pomerne novinkou. Jedna z najznámejších platforiem poskytujúcich peer to peer lending, Žltý melón, začala svoju činnosť v roku 2012. Najmä kvôli sprísňujúcim sa podmienkam pre poskytnutie bankových úverov sa predpokladá nárast záujmu o tento alternatívny typ úverov, aj napriek jeho krátkej histórii.⁵ Ďalšími platformami pôsobiacimi na Slovensku sú napríklad Zinc Euro, Port Invest, REDLEE, Maják.sk, FINZO, Wishmaker a Kolektívne pôžičky.

⁴ LENZ, Rainer. Peer-to-Peer Lending: Opportunities and Risks. In *European Journal of Risk Regulation* [online]. 2016. [cit. 15.01.2024]. Dostupné na: <https://doi.org/10.1017/S1867299X00010126>.

⁵ HESEKOVÁ BOJMÍROVÁ, Simona. *Poskytovanie pôžičiek peer to perr spôsobom v kontexte legislatívy upravujúcej poskytovanie úverov spotrebiteľom*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2023. 220 s. ISBN 978-80-571-0571-8.

1.2.3 Regulácia P2P úverov na Slovensku

P2P platformy na Slovensku nie sú prísne regulované Národnou bankou Slovenska. Tento typ pôžičiek (medzi dvoma alebo viacerými fyzickými osobami - nepodnikateľmi) nespadá pod reguláciu Národnej banky Slovenska, čo znamená, že účasť v schémach peer to peer pôžičiek je iba na vlastné riziko. Tieto pôžičky nie sú regulovaným odvetvím a rovnako nie sú považované za súčasť finančného trhu. Ministerstvo financií Slovenskej republiky preto nie je oprávnené oficiálne monitorovať činnosť spoločností prevádzkujúcich P2P platformy ako dozerajúci orgán. Podľa vyjadrenia tlačového odboru však Ministerstvo financií Slovenskej republiky sleduje toto odvetvie a v prípade potreby je budúcnosti pripravené zväziť potrebu legislatívnej úpravy.⁶

Aj napriek tomu, že peer to peer úvery nie sú priamo na Slovensku regulované, v posledných rokoch sa udiali niektoré legislatívne zmeny, ovplyvnili aj fungovanie tohto odvetvia. Napríklad sprísňovanie podmienok čerpania úverov, ktoré cielenie smeruje k znižovaniu miery zadlženosti domácností je peer to peer lending čoraz atraktívnejší. Je to tak preto, lebo peer to peer platforma môže poskytnúť úver aj dlžníkom, ktorí nespĺňajú zákonom stanovené kritéria pre poskytnutie úveru. Tento faktor predstavuje síce predstavuje problém pre reputáciu platforiem, keďže môže o úver žiadať veľké množstvo subjektov, ktoré nebudú schopné pôžičku riadne splácať. Platformy však aktívne hľadajú riešenia ako sa tomu vyhnúť, a tak aktívne prepracovávajú svoje schvaľovacie a hodnotiace postupy pred poskytnutím pôžičky. Peer to peer lending môže byť tak považovaný za narušiteľa mechanizmu pre zníženie zadlženosti domácností, no predstavuje však spôsob pre spotrebiteľa, ktorý nenapĺňa zákonom stanovené podmienky pre poskytnutie úveru, legálny spôsob získania finančných prostriedkov a nemusel tak čerpať úvery spojené s úžerou. Odborníci v tomto smere však uvádzajú, že v tejto oblasti je potrebné zvýšiť najmä finančnú gramotnosť dlžníka, aby jej absencia nemusela byť v čoraz väčšej miere nahradzovaná legislatívou.⁷

⁶ VIDA, Andrej. *Nižšia dostupnosť bankových úverov otvára priestor pre alternatívne P2P pôžičky*. [online]. 03.08.2023. [cit. 16.1.2023]. Dostupné na: <https://www.finreport.sk/financie/nizsia-dostupnost-bankovych-uverov-otvara-priestor-pre-alternativne-p2p-pozicky/>

⁷ HESKOVÁ, Simona. Crowdfunding: Komparácia právnej úpravy peer to peer lendingu v Slovenskej republike a Veľkej Británii. In *Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2019*. [online] Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 14.02.2019, 38 s. [cit. 16.10.2024]. ISBN 978-80-7160-522-5. Dostupné na: https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/BPF_2019/ZBORNIK_sekcia_4_Crowdfunding_.pdf

1.3 Výhody a nevýhody P2P úverov

Keďže tento typ úverovania je v našej krajine pomerne novým spôsobom sprostredkovania peňažných prostriedkov, tak ešte stále sa má kam v porovnaní so zahraničím vyvíjať a zlepšovať. V tejto kapitole budeme popisovať jeho výhody a nevýhody z pohľadu zúčastnených strán.

1.3.1 Výhody z pohľadu dlžníka

1. Pomocou peer to peer platforiem majú k pôžičke prístup aj žiadatelia, ktorým by možnosť požičať si peniaze v banke bola zamietnutá. Čiže žiadatelia, ktorí napríklad nemajú stály príjem, sú vysoko úverovo zaťažení alebo nemajú dostatočnú peňažnú históriu.⁸
2. Vďaka internetovému sprostredkovaniu je proces poskytnutia pôžičky oveľa rýchlejší a jednoduchší, keďže ho vieme zrealizovať odkiaľkoľvek, stačí nám len prístup na internet. Neobmedzuje nás tak ani otváracia doba pobočiek, ako je tomu pri bankových pôžičkách.
3. Prostredníctvom P2P platformy môžeme získať aj porovnateľný, prípadne nižší úrok ako ponúkajú bežné banky. Platforma Žltý melón na svojej stránke uvádza najnižšiu úrokovú sadzbu vo výške 5,9 % p. a.⁹ V porovnaní s bankou ČSOB, ktorá ponúka spotrebné úvery od 6,19 % p. a. sa momentálne nachádzajú možnosti P2P platformy aj komerčnej banky približne na rovnakej úrovni.¹⁰
4. Rozhodujúcim pri získaní pôžičky môže byť aj fakt, že prostredníctvom platformy dokáže žiadateľ odprezentovať svoj príbeh, prípadne projekt, na ktorý budú použité prostriedky od veriteľa. Vytvára to lepšie emočné prepojenie účastníkov a umožňuje ľahšie získať pôžičku, keďže rozhodovanie veriteľa už nezáleží len od úrovne zhodnotenia jeho peňazí a od bonity dlžníka ale aj od preferencie vo vzťahu k príbehu.

⁸ WISHMAKER. P2P pôžičky: V čom sú výhody pre investorov a dlžníkov? [online]. 14.7.202. [cit. 20.01.2024]. Dostupné na: <https://www.wishmaker.sk/blog/p2p-pozicky-v-com-su-vyhody-pre-investorov-a-dlznikov>

⁹ ŽLTÝ MELÓN. Prečo si požičať na žltom melóne? [online]. [20.01.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/poziciavanie?language=sk_SK

¹⁰ ČSOB. Spotrebný úver. [online]. [cit. 01.05.2024]. Dostupné na: <https://www.csob.sk/spotrebnny-uver>

1.3.2 Nevýhody z pohľadu dlžníka

1. Pri vyššej požadovanej sume musí byť príbeh žiadateľa, prípadne popis projektu zaujímavý dostatočne na to, aby oslovil väčšie množstvo investorov, ktorí budú ochotní požičať mu peniaze.
2. Čím nižšie je kreditné skóre, ktoré bolo platformou žiadateľovi pridelené, tým rýchlejšie rastie úrok, pri ktorom sú investori ochotný poskytnúť pôžičku.¹¹
3. Mnohé platformy majú veľmi prísne pravidlá pre schválenie žiadosti, a tak je veľké množstvo v konečnom dôsledku zamietnuté.
4. Aj napriek uverejneniu žiadosti nie je isté, že bude žiadateľovi pôžička poskytnutá, pretože jej financovanie záleží od toho, či dostatočne zaujmú svojou žiadosťou investorov.

1.3.3 Výhody z pohľadu veriteľa

1. Vyšší objem výnosov z investície v porovnaní s termínovaným vkladom, či sporiacim účtom v banke.
2. Investor sa sám rozhoduje do akého projektu investuje peniaze, takže môže zväžiť výšku rizika a výnosu pri konkrétnych žiadostiach o pôžičku.
3. Platformy overujú rizikovosť záujemcov pred zverejnením ich požiadavky, čiže už tento krok pomáha k obmedzeniu vzniknutia rizika pre veriteľa. Treba si však overiť schvaľovacie postupy konkrétnej platformy, cez ktorú chce investovať.
4. Niektoré platformy umožňujú investovať pomerne nízku čiastku do jednotlivých projektov, čo umožňuje investorom efektívne diverzifikovať svoje portfólio. Platforma Žltý melón napríklad na svojom portáli uvádza najnižšiu možnú výšku jednej investície 25 €. ¹²

1.3.4 Nevýhody z pohľadu veriteľa

1. Investor je povinný odvádzať daň z výnosu, platforma neodvádza túto daň na rozdiel od banky za neho.

¹¹ BEACHEY, Anthony – PHILIPS, Rhiannon. Peer to Peer Lending: What are the Pros and Cons? [online]. 06.02.2023. [cit. 23.01.2024]. Dostupné na: <https://www.nerdwallet.com/uk/loans/personal-loans/what-is-peer-to-peer-lending/>

¹² ŽLTÝ MELÓN. Najčastejšie kladené otázky. [online]. [cit. 25.03.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/otazky-investorov>

2. Investícia je riziková a keďže nie je väčšinou nijak kryté ani garantované riziko straty, môže investor ľahko o svoje peniaze prísť, prípadne sa mu nevráti celá výška investície.
3. Dlžník má často možnosť predčasne splatiť svoju pôžičku, a tak investor nedosiahne očakávaný zisk z investície.
4. Z dôvodu krátkej pôsobnosti P2P fenoménu na našom trhu je možné, že sa v priebehu investície budú diať legislatívne zmeny, ktoré môžu ovplyvniť výšku výnosu.
5. Väčšine platforiem je investor povinný odvádzať poplatok za správu investícií, ktorá tak znižuje objem výnosu.

1.4 Vývoj P2P úverov

1.4.1 Historický vývoj peer to peer úverov

Pôžičky od ľudí ľuďom existujú už od nepamäti, kedy si ľudia medzi sebou požičiavali peniaze a dokonca to patrilo medzi najrozšírenejší spôsob pôžičky. Neskôr však prišli banky a tie prevzali dominanciu na finančnom trhu.

Prvý model na Slovensku, ktorý sa podobá na peer to peer pôžičky sa vyskytol v roku 1845 v obci Sobotište, kde vtedy Samuel Jurkovič založil 1. úverový spolok v Európe – Spolok gazdovský pre gazdov. Členovia aj vtedy už museli spĺňať určité kritériá, pre zmiernenie rizika a následne do spolku prispievali a navzájom si požičiavali.¹³

Začiatkom tretieho tisícročia sa začali objavovať P2P pôžičky online, sprostredkované platformou, čiže v podobe, ktorú poznáme aj dnes. V roku 2005 spustila spoločnosť Zopa v Spojenom kráľovstve svoju činnosť ako prvý online poskytovateľ P2P pôžičiek na svete a dodnes je stále silnou spoločnosťou dominujúcou britskému trhu. Prvou spoločnosťou pôsobiacom na trhu P2P pôžičiek v USA bola spoločnosť Prosper, ktorá svoju činnosť začala vo februári roku 2006 a približne po roku začal v tejto krajine fungovať Lending Club, najskôr ako aplikácia na sociálnej sieti Facebook a neskôr prostredníctvom vlastnej webovej stránky.

Prvé pôžičky poskytnuté na Prosper v rokoch 2006 a 2007 sa neosvedčili pre investorov vôbec dobre. Väčšina investorov prišla o peniaze, a podľa vlastnej štatistickej

¹³ MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Pôžičky "peer to peer" ("ľudia ľuďom") - P2P. [online]. [cit. 24. 03. 2024]. Dostupné na: <https://www.fininfo.sk/fininfo/financne-produkty/uver-dlh/p2p/p2p.html>

stránky spoločnosti Prosper zlyhalo necelých 40 % pôžičiek poskytnutých v rokoch 2006 a 2007.¹⁴

Skutočný prelom a nárast popularity sektora nastal v období finančnej krízy v rokoch 2008-09, kedy dôvera verejnosti vo finančné inštitúcie klesla. S tým súviselo aj obmedzenie dostupnosti úverov, keďže mnohé banky čelili vážnym problémom so zachovaním svojej existencie. Náhle sa mnoho jednotlivcov a podnikov ocitlo v situácii, kedy nebolo možné získať úver, a malé a stredné podniky (MSP) čelili špecifickým ťažkostiam. V tomto období sa investori začali odvracať od bežných bankových produktov a stále viac hľadali alternatívne riešenia s cieľom dosiahnuť vyššie výnosy.¹⁵

Problém pre platformy pôsobiace na území USA sa objavil, keď sa americký regulačný orgán pre cenné papiere (ďalej len „SEC“) pozrel na model mikropôžičiek a dospel k záveru, že mikropôžičky majú všetky znaky cenných papierov a dlžníci sú motivovaní očakávanými výnosmi. Tieto pôžičky sú verejne ponúkané, zodpovedný investor by ich považoval za investície a neexistuje žiadny regulačný systém, ktorý by zmierňoval riziká pre investorov v tejto platforme.

SEC uvádza, že skutočnosť, že spoločnosti pôžičky iba sprostredkujú, ale samy ich neposkytujú, je irelevantná, pretože bez spoločností by toto požičiavanie peňazí neexistovalo.

SEC dospela k záveru, že ak mikropôžičky spĺňajú všetky znaky cenného papiera, ide o cenný papier, a v takom prípade podliehajú jej regulácii a rovnakým pravidlám ako ostatné cenné papiere, napríklad akcie a dlhopisy. Nariadenie registrovať pôžičky ako cenné papiere demotivovalo veľké množstvo začínajúcich platforiem a rovnako tak prinútilo aj britskú platformu Zopa opustiť trh USA.¹⁶

Záujem o peer to peer pôžičky na Slovensku začal narastať začiatkom druhej dekády tohto storočia v nadväznosti na celosvetový trend už fungujúcich alternatív financovania. Nárast záujemcov bol podnietený aj šíriacim sa prístupom na internet, technologickým pokrokom či priaznivým regulačným prostredím. Slovenský trh videl príležitosť poskytnúť investorom atraktívne výnosy a dlžníkom ponúknuť jednoduchý a rýchly spôsob prístupu k

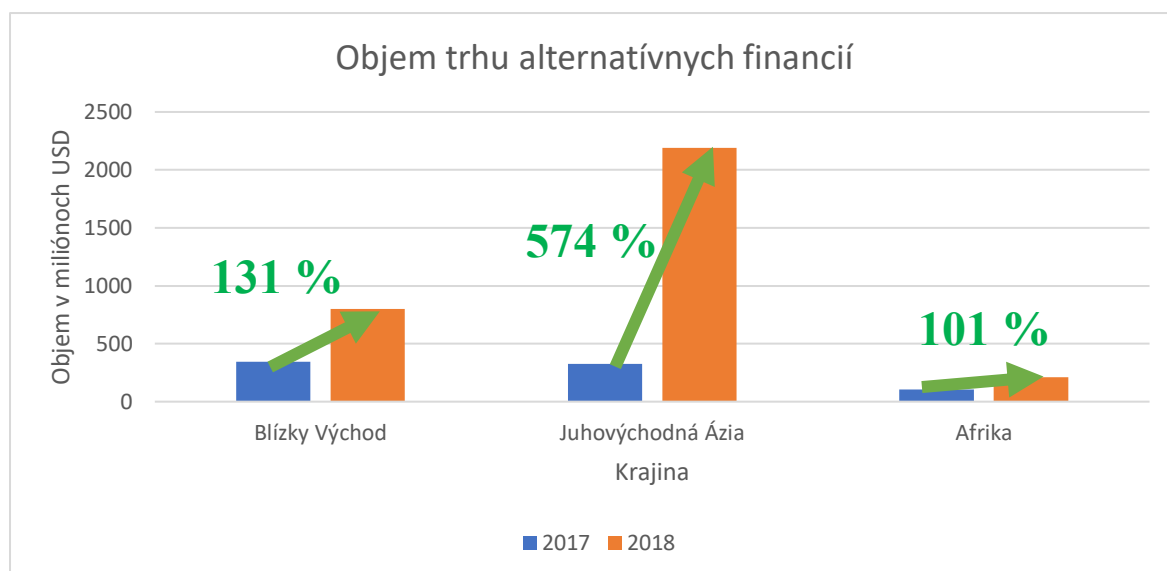
¹⁴ RENTON, Peter. Understanding Peer to Peer Lending. [online]. 2015. [cit. 25.02.2024]. Dostupné na: <http://www.lendacademy.com/Understanding-Peer-to-Peer-Lending.pdf>

¹⁵ BEDONRZ, Jan. The History of Peer-to-Peer Lending. [online]. 06.06.2023. [cit. 25.02.2024]. Dostupné na: <https://p2pmarketdata.com/articles/p2p-lending-history/>

¹⁶ ZANDL, Patrick. P2P půjčky přes web narazily na regulátora akciového trhu. [online]. 03.12.2008. [cit. 25.02.2024]. Dostupné na: <http://m.lupa.cz/clanky/p2p-pujcky-narazily-na-sec/>

finančným prostriedkom, a tak v septembri roku 2012 vznikla prvá P2P platforma – Žltý melón.¹⁷

Priekopník (Spojené kráľovstvo) a jeho prvý rýchly nasledovník (USA) výrazne ťažili z výhody prvého ťahúňa a dodnes dominujú na trhoch P2P pôžičiek. V roku 2018 mali v Európe a Severnej Amerike 57 % a 96 % podiel na trhu alternatívneho financovania. Ešte pôsobivejší bol v tomto roku nárast záujmu o P2P pôžičky v rozvojovom svete. V krajinách Afriky, Latinskej Ameriky a Blízkeho východu sa medziročný nárast zdvojnásobil až strojnásobil, a v Juhovýchodnej Ázii dosiahol nárast takmer 600%.

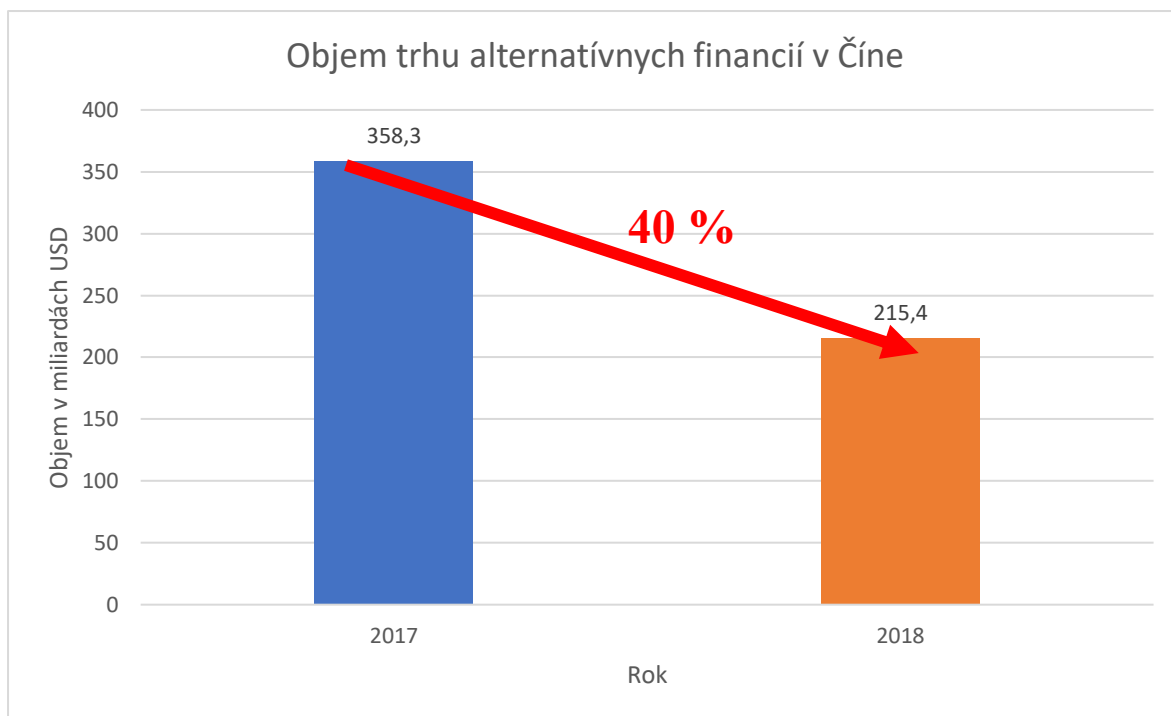

Graf 1 Objem trhu alternatívnych financií

Zdroj: vlastné spracovanie

¹⁷ ŽLTÝ MELÓN. Kto sme. [online]. [cit. 24.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/onas?language=sk_SK

V Číne nabral vývoj opačný spád a v dôsledku vládnych regulácií pokleslo množstvo poskytnutých pôžičiek o 40%.¹⁸

Graf 2 Objem trhu alternatívnych financií v Číne

Zdroj: vlastné spracovanie

1.4.2 Budúcnosť P2P pôžičiek

V relatívne krátkom časovom období sa odvetvie P2P pôžičiek nielenže rozšírilo na globálne trhy, ale aj samo osebe prešlo významným vývojom. Z tejto dynamiky vyplýva niekoľko trendov a ponaučení, ktoré môžeme odvodiť z doterajšieho vývoja v sektore P2P pôžičiek.

Sektor sa diverzifikuje. Z pôvodne jednoduchého individuálneho vzťahu medzi dlžníkom, platformou a individuálnym veriteľom vznikli rôzne modely P2P. Pozorujeme nárast počtu platforiem, ktoré sa špecializujú na konkrétne typy pôžičiek, ako sú obchodovanie s faktúrami, požičiavanie nehnuteľností, obchodné úvery a podobne.

Inštitucionálni investori stále viac využívajú P2P pôžičky pre svoje investičné stratégie. Približne polovica P2P pôžičiek na celom svete je v súčasnosti financovaná

¹⁸ UNIVERSITY OF CAMBRIDGE. The Global Alternative Finance Market Benchmarking Report. [online]. 22.04.2020. [cit. 06.04.2024]. Dostupné na: <https://www.jbs.cam.ac.uk/wp-content/uploads/2020/08/2020-04-22-ccaf-global-alternative-finance-market-benchmarking-report.pdf>

inštitucionálnymi investormi, ako sú banky, maklérske firmy, obchodníci s investíciami a poisťovne.

Sú ľahšie dostupné pre malé a stredné podniky, ktoré často čelia obzvlášť veľkým prekážkam v prístupe k bankovým úverom, a preto sa čoraz viac obracajú na alternatívne finančné riešenia, aby podporili rast svojho podnikania.

Základom správneho fungovania je vhodná regulácia. Prípád Číny jasne ilustruje, aké katastrofálne následky môže mať nedostatok regulácie (podvodné pyramidové schémy, kríza likvidity), no zároveň to ukazuje, že dôrazný regulačný zásah môže nielen riešiť tieto problémy, ale aj zlikvidovať celý sektor.

Ako sa ukázalo, P2P pôžičky sa zdajú byť skutočne užitočné v časoch krízy, kedy banky rapídne zvyšujú úroky a sprísňujú kritériá pre poskytnutie úverov. Britské regulačné orgány dokonca zahrnuli špičkové platformy na poskytovanie pôžičiek typu peer to peer do schémy, ktorá bola zavedená na podporu získania úverov na podnikanie v súvislosti s koronavírusom. Týmto krokom uznali kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú pri financovaní malých a stredných podnikov ako aj domácností. Vzhľadom na túto situáciu, sa javí, že kríza spojená s COVID-19 poslúžila ako ďalší impulz pre odvetvie P2P pôžičiek.¹⁹

1.5 Riziká peer to peer úverov

Všetky typy investícií nesú so sebou určité riziká a inak to nie je ani v prípade peer to peer úverov. Z veľkej časti riziká vyplývajú z konania samotných subjektov, no problémy môžu spôsobiť aj vonkajšie javy.

1.5.1 Kreditné riziko

Kreditné riziko, taktiež nazývané aj úverové predstavuje riziko nesplatenia dlhu, ktoré môže vzniknúť v prípade, že dlžník nezrealizuje dohodnuté platby v dohodnutom termíne a výške.²⁰

Toto riziko vzniká v prípadoch, keď sa dlžník stane insolventný, nespráva sa eticky alebo nemá dostatočné zdroje na splácanie svojich záväzkov. Kreditné riziko je prítomné v

¹⁹ BEDONRZ, Jan. The History of Peer-to-Peer Lending. [online]. 06.06.2023. [cit. 25.02.2024]. Dostupné na: <https://p2pmarketdata.com/articles/p2p-lending-history/>

²⁰ ALLIANZ. Úverové riziko: ako predvídať najhoršie scenáre. [online]. [cit. 25.02.2024] Dostupné na: https://www.allianz-trade.com/sk_SK/novinky-a-analyzy/typy-pre-vase-podnikanie/uverove-riziko-predvidanie-najhorsieho.html

každej pôžičke. Vyššie môže byť v prípadoch, ak nie je investor schopný správne posúdiť rizikovosť žiadateľa alebo platforma nedostatočne kontroluje bonitu žiadateľov o pôžičku.

Podstatnú úlohu pri limitácii úverového rizika majú platformy. Platforma Žltý melón uvádza, že pre minimalizáciu tohto rizika majú investori o každej pôžičke k dispozícii relevantné informácie o žiadateľovi, jeho finančnej situácii a jeho príjmoch a záväzkoch. Sú to informácie, ktoré pri žiadosti o pôžičku poskytol platforme žiadateľ a následne boli tieto informácie overené zo strany platformy. Prostredníctvom prísnych a vopred nastavených pravidiel je následne posúdená rizikovosť klienta a je mu priradený rating. Do aukcie pôžičiek je umožnený prístup len tým, u ktorých je vysoký predpoklad, že svoje záväzky budú riadne splácať. Netreba však podceňovať veľmi dôležitý prvok na obmedzenie kreditného rizika, ktorým je diverzifikácia celej investície zo strany investora medzi veľký počet pôžičiek. Z tohto dôvodu je výhodné vybrať si platformu, ktorá ponúka relatívne nízku minimálnu investíciu pre jednotlivé projekty, čo umožňuje diverzifikáciu celej investície. Možnosť, ktorá zabezpečuje dostatočnú diverzifikáciu je investícia do portfólií, ktoré spravujú samotné platformy a ich súčasťou je veľké množstvo pôžičiek. Pri tomto type opatrenia nehrozí, že by v prípade zlyhania jedného dlžníka prišiel investor o celú výšku investície, nakoľko je riziko rozložené. Toto riziko môže investorom pomôcť eliminovať aj samotná platforma a byť tak pre potenciálnych investorov atraktívnejšou. Platformy často ponúkajú rôzne spôsoby krytia tohto rizika, ako napríklad garančné fondy tvorené zo zisku či garancie spätného odkupu pohľadávok.²¹

1.5.2 Operačné riziko platformy

Operačné riziko patrí medzi najväznejšie riziká a môže zahŕňať chybné účtovanie, omylné odoslanie peňazí na nesprávny účet a podobne. Toto riziko predstavuje potenciálnu možnosť vzniku neočakávanej straty v dôsledku neadekvátnych alebo chýbajúcich interných procesov a systémov, zámernej alebo náhodnej neadekvátnej ľudskej činnosti alebo vplyvu externých faktorov.

Rôzne formy operačného rizika zahŕňajú:

- 1. Transakčné riziko**, ktoré môže zahŕňať napríklad podvody alebo chyby v účtovníctve.

²¹ ŽLTÝ MELÓN. Prospekt používateľa portálu kolektívneho požíciavania Žltý melón. [online] 01.03.2023. 41 s. [cit. 24.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/doc/Prospect_ZM.pdf

2. **Riziko operačného riadenia**, ktoré môže vzniknúť v dôsledku chýb vo vedení a riadení podniku.
3. **Riziko systému**, ktoré zahŕňa chyby v prenose dát, v počítačových programoch či nesprávne odhady parametrov v modeloch.²²

Keďže svet internetu rýchlo napreduje, je dôležité, aby platforma dbala aj na bezpečnosť svojho systému a serverov a uvedomovala si riziko pôsobenia v online priestore. Antivírusový softvér takejto platformy musí byť pravidelne aktualizovaný a obsahovať aktuálnu dostupnú databázu vírusov. Za účelom zabránenia neautorizovaným aktivitám a útokom by mali byť systémy chránené silným firewallom. Všetky dôležité dáta by mali byť pravidelne zálohované a archivované.²³

Príkladom naplnenia operačného rizika a veľkej straty pre investorov je príbeh platformy TrustBuddy z roku 2015. Ako dôvod bankrotu platformy sa uvádza pochybné nakladanie manažmentu platformy s peniazmi investorov. Zlyhanie tejto platformy spočíva v tom, že spoločnosť TrustBuddy poskytovala pôžičky žiadateľom z finančných prostriedkov investorov v rozpore s ich pokynmi a bez ich vedomia.²⁴

1.5.3 Riziko podvodu

Zvýšené riziko vzniká v dôsledku vzájomnej anonymity účastníkov v peer to peer systéme, čo môže umožniť osobám s falošnou identitou žiadať o finančné prostriedky. Toto nebezpečenstvo sa ešte zvýši, ak platforma nedodržiava prísnu kontrolu identity a pozadia všetkých žiadateľov o pôžičku. Prostredníctvom odcudzenia identity sa tak môže k úveru pomocou peer to peer platformy dostať aj osoba, ktorej úmyslom už vopred nie je svoj dlh splatiť.

Zamedziť takejto situácii sa dá najmä dôslednou kontrolou totožnosti a identity všetkých osôb. Je potrebné si pri výbere platformy vopred zistiť ich postupy pri akceptácii žiadostí o pôžičku. Platforma Žltý Melón uvádza, že v rámci procesu overovania sa musí

²² FINANČNÝ KOMPAS. Operačné riziko. [online]. 11.08.2022. [cit. 15.04.2024]. Dostupné na: <https://www.financnykompas.sk/financna-encyklopedia-pojmy/operacne-riziko>

²³ ŽLTÝ MELÓN. Prospekt používateľa portálu kolektívneho požičiavania Žltý melón. [online] 01.03.2023. 41 s. [cit. 24.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/doc/Prospect_ZM.pdf

²⁴ JD, Alois. TrustBuddy Loses Trust. Peer to Peer Platform Closes Following “Suspected Misconduct”, Swedish Police Contacted. [online]. 13.10.2015. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.crowdfundinsider.com/2015/10/75669-trustbuddy-loses-trust-peer-to-peer-platform-closes-following-suspected-misconduct-swedish-police-contacted/>

každý žiadateľ o pôžičku preukázať dvoma platnými dokladmi totožnosti a kontrolované sú aj záznamy o súdnych sporoch a konaniach voči žiadateľovi. Prostriedky z poskytnutých pôžičiek sú dlžníkovi vyplácané vždy na bankový účet, nikdy nie v hotovosti.²⁵

1.5.4 Riziko predčasného splatenia pôžičky

V prípade, že sa dlžník rozhodne splatiť zostávajúcu výšku pôžičky predčasne, aby ušetril na úroku. Investor tak môže čeliť riziku, že mu nebudú vyplatené úroky s ktorými pri svojej investícii počítal. Nie každá platforma však ponúka dlžníkom túto možnosť, a tak vieme toto riziko eliminovať výberom platformy. Ak sa teda tohto rizika obávame, je potrebné si overiť postupy platformy v prípade, že dlžník chce svoj záväzok splatiť predčasne. Väčšina platforiem umožňuje predčasné splatenie pôžičiek dlžníkom za poplatok, čo ich odrádza od takéhoto konania, a tak sa toto riziko znižuje.²⁶

1.5.5 Kurzové riziko

Kurzové riziko, predstavuje možnosť, že zmeny hodnoty určitých mien môžu znížiť hodnotu investícií vyjadrených v inej mene.²⁷

Toto riziko hrozí investorovi pri výbere zahraničnej platformy. Veľké množstvo zahraničných platforiem ponúka obchodovanie len v určitej mene, a tak je potrebné si peniaze, ktoré chceme investovať, zameniť. Pri tejto zámene finančných prostriedkov na menu v ktorej sa obchoduje môže dôjsť k strate. Ak teda chceme toto riziko eliminovať, je nutné si overiť akú menu platforma nášho výberu používa, prípadne investovať prostredníctvom platformy domáceho trhu.

1.5.6 Riziko reputácie pre platformu

Aj samotná platforma ako sprostredkovateľ peer to peer pôžičiek podstupuje isté riziká. Riziko poškodenia reputácie vzniká v dôsledku toho, že na platforme sa jednotliví používatelia prezentujú pomocou svojich užívateľských mien. V prípade, že daná platforma

²⁵ ŽLTÝ MELÓN. Prospekt používateľa portálu kolektívneho požičiavania Žltý melón. [online] 01.03.2023. 41 s. [cit. 24.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/doc/Prospect_ZM.pdf

²⁶ HUDÁKOVÁ, Iveta. Viete čo je P2P pôžička? [online]. 27.06.2019. [cit. 15.01.2024]. Dostupné na: <https://www.financnykompas.sk/clanok/viete-co-je-p2p-pozicka>.

²⁷ INVESTING ANSWERS. Currency risk. [online]. 16.09.2020. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://investinganswers.com/dictionary/c/currency-risk>

nemá etablované postupy na presnú identifikáciu jednotlivých klientov, vytvára sa tak priestor na konanie pod falošnou identitou a získavanie finančných prostriedkov od investorov na základe nepravdivých informácií. V takomto scenári je pravdepodobné vysoké percento problematických a nesplácaných pôžičiek, čo môže následne viesť k reputačným problémom pre platformu a dokonca aj k riziku ukončenia jej činnosti. Nedostatočné overenie klientov môže podnecovať účastníkov aj k zneužívaniu platformy pre vykonávanie podvodných aktivít. To sa týka predovšetkým procesov identifikácie, dôveryhodnosti a prípadne existencie kriminálnych záznamov. Absencia týchto kontrolných opatrení zvyšuje riziko možného zneužitia platformy na činnosti spojené s praním špinavých peňazí.²⁸

²⁸ ŽLTÝ MELÓN. Prospekt používateľa portálu kolektívneho požičiavania Žltý melón. [online] 01.03.2023. 41 s. [cit. 24.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/doc/Prospect_ZM.pdf

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom bakalárskej práce je analýza úverových a investičných možností peer to peer platforiem na Slovenskom trhu a ich porovnanie s tradičnými bankovými produktami.

V teoretickej časti je cieľom vymedzenie základných pojmov a charakterizovanie P2P úverov. Tento cieľ je rozdelený na čiastkové ciele rozoberajúce jednotlivé body danej problematiky. Bližšie sa zameriame na výhody a nevýhody peer to peer úverov z pohľadu dlžníka aj veriteľa a priblížime vývoj a vznik tohto typu úverov. Vysvetlíme pojem crowdfunding a popíšeme spôsob fungovania peer to peer pôžičiek na Slovensku. Na záver teoretickej časti bakalárskej práce predstavíme riziká, ktoré so sebou peer to peer úvery môžu prinášať ako aj spôsoby pre zníženie pravdepodobnosti ich vzniku.

Praktická časť je rozdelená na dva čiastkové ciele. Prvým čiastkovým cieľom je analýza trhu peer to peer platforiem na Slovensku, výber platforiem a ich následné predstavenie. Druhým čiastkovým cieľom je komparácia platforiem na základe zvolených kritérií navzájom a ich následné porovnanie s produktami Slovenskej sporiteľne, zástupcom komerčných bánk v našom porovnávaní.

3 Metodika práce a metody skúmania

Pred písaním záverečnej práce bola vykonaná dôkladná príprava hlavného cieľa a účelu praktickej časti, ktorý sme chceli dosiahnuť.

Na začiatku sme zozbierali dostatočné množstvo relevantných zdrojov zo Slovenska i zahraničia odkazujúcich na problematiku bakalárskej práce. Väčšina zdrojov na tému peer to peer pôžičiek a investícií uvedených v práci sú internetové zdroje, nakoľko na danú tému je vydané malé množstvo knižných publikácií. Teoretická časť práce sa zaoberá popisáním základných pojmov spojených s témou P2P úverov.

Zdrojmi praktickej časti bakalárskej práce sú najmä webové stránky P2P platforiem, ktoré sme v tejto kapitole popisovali. Predmetom analýzy boli 3 platformy poskytujúce úverové a investičné možnosti typu P2P na Slovensku, konkrétne Zinc Euro, Žltý melón a Maják.sk a Slovenská sporiteľňa ako zástupca komerčných bánk. Zvolenou metódou skúmania bola komparácia dát získaných z domovských stránok uvedených spoločností. Dáta boli zozbierané, zapísané do tabuľky a následne slovne vyhodnotené.

4 Výsledky práce a diskusia

4.1 P2P platformy na Slovensku

V rámci tejto kapitoly, sme sa rozhodli pre analýzu trhu na Slovensku. Vybrali sme si tri platformy pôsobiace na Slovenskom trhu peer to peer, ktoré ponúkajú možnosti pre záujemcov o pôžičku a zároveň aj pre investorov. Budeme porovnávať dostupné údaje zverejnené na webových stránkach jednotlivých poskytovateľov, aby sme tak získali lepší prehľad o aktuálnej situácii na našom trhu.

4.1.1 Žltý melón

Žltý melón vznikol na Slovensku a úspešne tu pôsobí už od konca roku 2012. Prevádzku tejto platformy zabezpečuje tím odborníkov s významnými skúsenosťami v riadení finančných produktov, hodnotení úverového rizika, oblasti poskytovania pôžičiek, IT bezpečnosti a marketingu.²⁹

Obrázok 1 Logo spoločnosti Žltý melón

Zdroj: https://www.zltymelon.sk/images/logo/ZM_logo_1200.png, (2024)

Pre investovanie na žltom melóne je potrebné, aby si užívateľ bezplatne vytvoril účet, prostredníctvom ktorého môže investovať. Najnižšia suma, ktorú môžete investovať je už 25 €. Investovať môžete do predpripravených automatických portfólií, ktoré platforma ponúka, čo predstavuje jednoduchší spôsob investovania. Platforma ponúka aj možnosť manuálneho spravovania investície, kedy si môžete vybrať individuálne investičné príležitosti na aukcii pôžičiek.

²⁹ŽLTÝ MELÓN. O nás. [online]. [20.03.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/kolektivne-poziciavanie?language=sk_SK#o_nas

Tabuľka 1 Investičné portfóliá platformy Žltý melón

Zabezpečené portfólio	7,92 % p.a.
Konzervatívne portfólio	8,03 % p.a.
Vyvážené portfólio	8,75 % p.a.
Dynamické portfólio	7,52 % p.a.

Zdroj: vlastné spracovanie dát z:

https://www.zltymelon.sk/investovanie?language=sk_SK#ako_investovat, (2024)

Ak má investor záujem spravovať svoju investíciu sám, tak ako bolo spomenuté, je mu ponúkaná aj takáto možnosť. V aukcii si môže vybrať spomedzi aktuálne schválených žiadostí a na základe dostupných informácií sa môže rozhodnúť pre určitú investíciu. Dostupné informácie, na základe ktorých sa môže investor rozhodovať sú rating žiadateľa a informácie o pôžičke. Po kliknutí na konkrétnu žiadosť sú dostupné dodatočné informácie o žiadateľovi, ako napríklad vzdelanie, typ bývania, typ zamestnania a informácie o príjmoch a záväzkoch, a na základe nich sa môže investor rozhodnúť. Platforma ďalej uvádza odporúčanú výšku úroku, no investor sa môže rozhodnúť aj inak a ponúknuť úrok na základe vlastného uváženia. Do jednej pôžičky takéhoto typu je možné investovať maximálne 250 €, no skúsení investori, ktorí majú na platforme Žltý melón investovaných minimálne 5 000 EUR vo vyše 40 pôžičkách, majú možnosť zvýšiť tento limit na 25 % hodnoty pôžičky, do ktorej chcú investovať.³⁰

Oneskorenie splátok dlžníka je investorovi kompenzované vyplatením 65 % z poplatku za omeškanie splátky.³¹ V konkrétnych žiadostiach o pôžičku vidíme aj informácie o tom, ako je pôžička dodatočne zabezpečená. Zvyčajne sú týmito zabezpečeniami pri štandardných bezúčelových pôžičkách napríklad rozhodcovská doložka, dohoda o zrážkach zo mzdy a poistenie schopnosti splácať. Platforma poskytuje aj služby spojené s vymáhaním pohľadávok a pre investora sú tieto služby bezplatné.³²

³⁰ ŽLTÝ MELÓN. Bezpečnosť Vašej investície. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/static/bezpecnost>

³¹ ŽLTÝ MELÓN. Investovanie. [online]. [cit. 06.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/investovanie?language=sk_SK#ako_investovat

³² ŽLTÝ MELÓN. Vymáhanie nesplácaných pôžičiek. [online]. [cit. 06.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/bezpecnost?language=sk_SK#trans_anchor-vymahanie

Žiadateľ - Jozef20865	
Pohlavie	Muž
Vek	58 rokov
Vzdelanie	Stredoškolské s maturitou
Rodinný stav	Ženatý/Vydatá
Počet vyživovaných detí	0
Typ bývania	Vlastný dom
Krajina	Slovenská republika
Kraj	Prešovský kraj
Typ zamestnaneckého pomeru	Prijem na základe pracovnej zmluvy
Odvetvie	Doprava
Prečo si chcem požičať?	Kúpa motorového vozidla

Príjmy a záväzky	
Hlavný príjem	1 340,00 €
Iné príjmy	0,00 €
Náklady na domácnosť	200,00 €

Obrázok 2 Konkrétna žiadosť o pôžičku Žltý melón

Zdroj: https://www.zltymelon.sk/loan/detail/599798?language=sk_SK, (2024)

Na platforme Žltý melón je poskytovaných viacero typov pôžičiek. Pôžička na čokoľvek umožňuje čerpať peniaze už od 500 € a do maximálnej výšky 15 000 €. Rozsah doby splatnosti je tiež pomerne veľký, najkratšie je možné požičať si peniaze na 1 mesiac a najdlhšie až na 8 rokov. O tento typ pôžičky je možné požiadať aj so spoludlžníkom, či poistiť sa proti neschopnosti splácať, kedy sú podmienky priaznivejšie a je možné usporiť na splátkach. Ďalšími sú takzvané CashFree pôžičky, ktorými sa financuje kúpa nového bývania či dofinancovanie hypotéky. Pri CashFree pôžičkách je maximálna výška pôžičky vyššia, predstavuje 50 000 €. Výška nesplatených pôžičiek na tejto platforme predstavuje 1,84 % z celkového objemu. Toto číslo považujeme za relatívne nízke a na základe toho

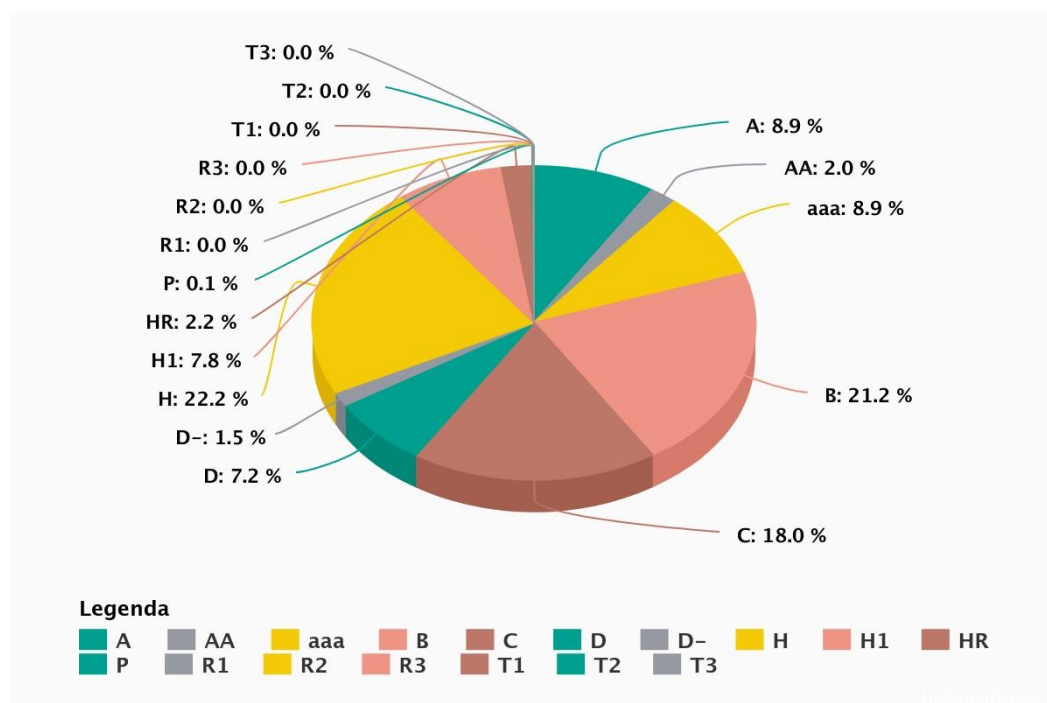
môžeme predpokladať, že žiadatelia prechádzajú prísnyim hodnotiacim procesom predtým, že je ich žiadosť schválená.³³

Tabuľka 2 Údaje o bezúčelových pôžičkách na platforme Žltý melón

Výška bežnej pôžičky	500 € - 15 000 €
Doba splatnosti	1 - 96 mesiacov
Priemerná úroková sadzba	9,28%
Výška nesplatených pôžičiek (default)	1,84%

Zdroj: vlastné spracovanie z dát <https://www.zltymelon.sk/statistika>, (2024)

Žiadateľ o pôžičku musí najskôr prejsť detailným procesom hodnotenia, na základe ktorého mu je následne udelená ratingová skupina, ktorá môže byť označená písmenkami AA, A, B, C, D, D- alebo HR. Ratingové skupiny s označením H a H1, sú určené pre zabezpečené pôžičky financujúce nehnuteľnosti a rating aaa, prislúcha označeniu garantovaných Partnerských pôžičiek.

Graf 3 Pôžičky podľa ratingovej skupiny žiadateľa

Zdroj: <https://www.zltymelon.sk/statistika>, (2024)

³³ ŽLTÝ MELÓN. Prečo si požičať na žltom melóne? [online]. [20.01.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/poziciavanie?language=sk_SK

Keďže náklady na pôžičku nepredstavuje len samotný úrok, je potrebné si pred výberom platformy zistiť aj za aké služby si platforma účtuje poplatky a zhodnotiť ich výšku. Platforma Žltý melón má vo svojom sadzobníku poplatkov napríklad poplatok pre investora – „Správa investície“ v mesačnej výške 1 %. Platforma umožňuje investorom taktiež podstúpiť pohľadávku inému investorovi a za túto službu si účtuje 1,5% z výšky predanej pohľadávky.

Pre dlžníka to je poplatok, ktorý je účtovaný pri poskytnutí pôžičky, ten sa líši podľa ratingovej skupiny, do ktorej bol zaradený. Tento poplatok pri štandardnej pôžičke predstavuje pre ratingovú skupinu „B“, ktorá má zastúpenie v 21,2 % poskytnutých pôžičkách, jednorazový poplatok vo výške 4,10 % a mesačná výška poplatku predstavuje 0,25 %. Platforma umožňuje dlžníkom taktiež splatiť pôžičku predčasne a za tento úkon si účtuje poplatok vo výške 0,5% z predčasne splatenej istiny, prípadne 3,00 %, ak je splatenie viac ako 12 mesiacov pred splatnosťou pôžičky. Spoplatnené sú taktiež napríklad omeškania splátok a zasielania upomienok.³⁴

Platformu Žltý melón hodnotíme pozitívne, na svojej stránke majú jasne zrozumiteľné a prehľadné postupy či poplatky, zákaznícka linka je dostupná nonstop a podmienky sú transparentné. Investovanie je prístupné pre každého, keďže minimálna výška investície je len 25 €. Za negatívum pre žiadateľov o pôžičku považujem to, že úrokovú mieru a ročnú percentuálnu mieru nákladov sa dozvedia až po schválení žiadosti, a tak nedokážu odhadnúť náklady. Negatívne môže byť vnímaná aj prísna kontrola pred poskytnutím pôžičky, čím nie je platforma dostupná pre každého.

4.1.2 Zinc Euro

Spoločnosť Zinc Euro je rodinná firma, ktorá reprezentuje spojenie skúseností medzi generáciami, kde otca Jaroslava a jeho synov Maroša a Michala Kiskovcov prelína desaťročná skúsenosť s inovatívnym pohľadom získaným zo zahraničia. Ich podnikateľský model sa zameriava na peer to peer investovanie s dôrazom na transparentnosť a bezpečnosť investícií.³⁵

³⁴ ŽLTÝ MELÓN. Ako Žltý melón zarába. [online]. [20.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/static/ako-zaraba-zlty-melon?content=ako-zaraba-zlty-melon&language=sk_SK

³⁵ FORBES. Zinc Euro: Rodina, ktorá sa postará o vaše investície. [online]. 20.06.2023. [cit. 21.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zinceuro.sk/synovia-jaroslava-kisku-zalozili-uspesnu-investicnu-firmu/>

Platforma Zinc Euro sprostredkúva úvery prostredníctvom dvoch webových portálov. Pre žiadateľov o pôžičku je určený portál www.zincpozicky.sk a investori nájdu potrebné informácie na www.zinceuro.sk.

Pre začiatok investovania je potrebné na webe vyplniť kontaktný formulár a investičný účet bude otvorený po podpise zmluvnej dokumentácie.³⁶ Ak máte záujem investovať prostredníctvom tejto platformy, minimálna výška vstupnej investície je 5 000 € a investičný horizont 5 rokov. Platforma ponúka aj možnosť pravidelného investovania, kedy je výška vstupnej investície síce nemenná, no investori majú možnosť pravidelného vkladu na mesačnej či štvrťročnej báze v minimálnej výške 100 €.³⁷

Platforma uvádza, že výnos investície do 100 000 € je vo výške 8 % p. a., pričom vyplatenie výnosu je až na konci investovania. Ponúkaná je aj možnosť predčasného výberu, no poplatok za túto službu predstavuje 1,5 % z predčasne vybranej sumy, čo reprezentuje jediný poplatok, ktorý môže byť účtovaný investorovi. Spoločnosť na svojej stránke taktiež uvádza, že žiaden investor počas existencie spoločnosti Zinc Euro neprišiel o svoju investíciu.³⁸

Spoločnosť trvá na bezpečnosti investícií, a tú zabezpečujú:

1. **Diverzifikácia** - investícia je rozdelená po 1 % z výšky investície medzi viacerých dlžníkov, čím sa zvyšuje bezpečnosť
2. **Garančný fond** – krytie omeškania/nesplácania úveru dlžníkom vo výške 1 000 € na investora. Momentálne je v ňom uložených viac ako 1 milión eur.
3. **Vlastný Skóring systém** - prísny schvaľovací systém posudzovania klientov, má veľmi striktné podmienky.³⁹

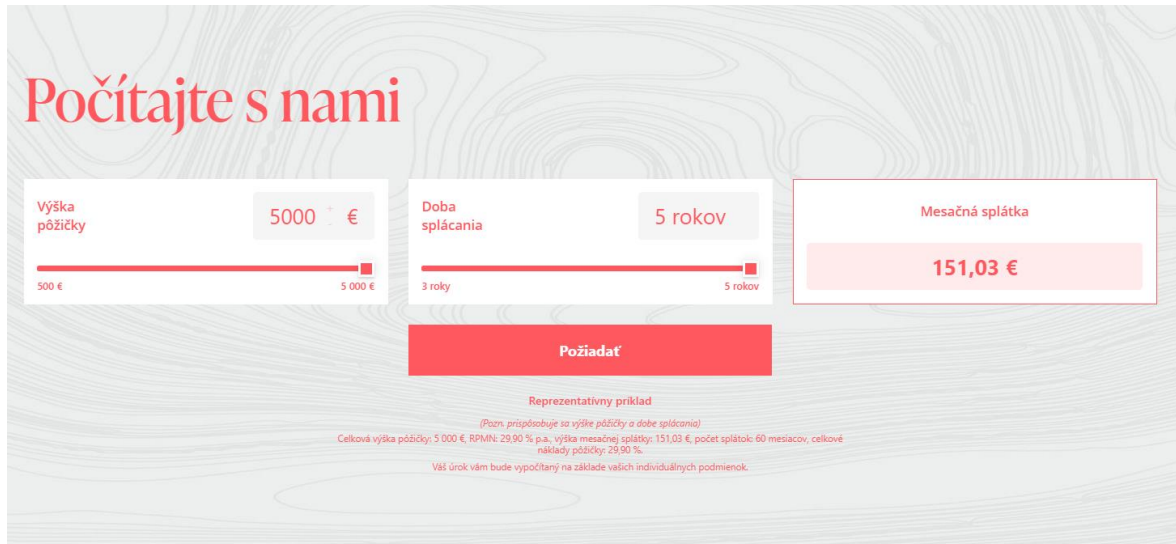
³⁶ ZINC EURO. Časté otázky. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zinceuro.sk/caste-otazky/>

³⁷ ZINC EURO. Ako investovať. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zinceuro.sk/#ako-investovat>

³⁸ ZINC EURO. Časté otázky. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zinceuro.sk/caste-otazky/>

³⁹ FEKETE, Daniel. Zinc Euro recenzie a skúsenosti v roku 2024. [online]. 13.03.2024. [cit. 25.03.2024]. Dostupné na: <https://financer.com/sk/spolocnost/zinc-euro/>

Pre žiadateľov o pôžičku je určený portál www.zincpozicky.sk, kde si môžu záujemci ihneď pomocou kalkulačky vypočítať výšku splátky pri požadovanej sume a dobe splácania. Výška poskytovanej pôžičky má rozsah 500 € – 5 000 € pri dobe splatnosti 3 – 5 rokov. Platforma uvádza ročnú percentuálnu mieru nákladov na úrovni 29,90 %. Na webovej stránke je dostupný len jeden reprezentatívny príklad s uvedeným úrokom a žiadatelia tak musia o pôžičku najskôr požiadať, aby sa úrok dozvedeli. Úrok je stanovený individuálne, na základe posúdenia bonity klienta.⁴⁰

Obrázok 3 Kalkulačka pôžičky Zinc Euro

Zdroj: <https://www.zincpozicky.sk/>, (2024)

Platforma ponúka aj pôžičku s dobou splácania 1 rok a výškou v rozmedzí 300 až 1 000 €. Pri tomto type pôžičky už ale ročná percentuálna miera nákladov predstavuje 40 %.⁴¹

Ďalšou možnosťou požičať si je Pôžičková karta. Je to virtuálna karta, ktorá umožňuje čerpať pôžičku do výšky 500 € na bankový účet a po troch mesačných splátkach umožňuje opätovné čerpanie už splatných peňazí.⁴²

⁴⁰ ZINC PÔŽIČKY. Počítajte s nami. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zincpozicky.sk/>

⁴¹ ZINC PÔŽIČKY. Pôžička do roka. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zincpozicky.sk/pozicka-do-roka/>

⁴² ZINC PÔŽIČKY. Časté otázky: Pôžičková karta. [online]. [cit. 20.04.2024]. <https://www.zincpozicky.sk/aste-otazky/pozickova-karta/>

Tabuľka 3 Poplatky pre dlžníka Zinc Euro

Predčasné splatenie pôžičky	2,5 %
Vyčíslenie zostatku na vyplatenie	10 €
Zmena zmluvných podmienok	10 €
Omeškanie úhrady splátky	6 €

Zdroj: vlastné spracovanie údajov <https://www.zincpozicky.sk/caste-otazky/pozicka-doroka/>, (2024)

Na základe zistených informácií hodnotíme platformu pomerne pozitívne, najmä z pohľadu investora, ktorého investícia je zabezpečená garančným fondom. Minimálna výška investície však predstavuje 5 000 €, čím sa platforma nestáva prístupná pre každého a toto považujeme za jej špecifikum. Pri pôžičkách hodnotíme kladne možnosť Pôžičkovej karty a pomerne nízky poplatok za predčasné splatenie. Negatívom z pohľadu dlžníka môže byť vysoká ročná percentuálna miera nákladov. Nie veľmi pozitívne vnímame aj fakt, že na internetovej stránke platformy sa žiadateľ nedozvie výšku úroku, ktorý môže očakávať a to ani len orientačne.

4.1.3 Maják.sk

Ďalšia slovenská firma, ktorá funguje ako platforma a zároveň poskytuje pôžičky, je spoločnosť Maják.sk. Platforma je prevádzkovaná spoločnosťou Peer2peer, s. r. o., ktorá vznikla v roku 2017.⁴³ Platforma Maják.sk sa zapojila do podpory dezinformačného denníka Hlavné správy tým, že prispela na vydanie tlačeneho špeciálu, ktorý bol distribuovaný na slovenské školy. Toto konanie považujeme za pozitívne, keďže pri rozhodovaní o investíciách je dôležité zohľadniť aj spoločenské angažovanosti danej platformy.⁴⁴

Na začatie investovania je potrebné vytvoriť si účet podpísaním investorskej zmluvy. Následne si môžete dotovať svoj investorský účet pomocou bankového prevodu alebo platbou kartou. Zarobené peniaze si môžete previesť na bankový účet alebo ich reinvestovať. Investovať môžete v rozmedzí 1 000 € až 20 000 € na dobu 6 až 36 mesiacov. Predpokladaná

⁴³ FINSTAT. Peer2Peer, s.r.o. [online]. [cit. 24.03.2024]. Dostupné na: <https://finstat.sk/50752111#viac-informacii>

⁴⁴ HORANSKÝ, Martin. P2P pôžičkové platformy na Slovensku. [online]. 21.04.2021. [cit. 30.03.2024]. Dostupné na: <https://blog.sme.sk/martinhoransky/ekonomika/p2p-pozickove-platformy-na-slovensku>

výška zhodnotenia sa pohybuje od 6 % do 9 %.⁴⁵ Investorom nie sú účtované platformou žiadne poplatky okrem možnosti predčasného vyplatenia investície, pričom tento poplatok predstavuje 2 % z výšky predčasne vyplatenej istiny.⁴⁶ Platforma sa snaží chrániť svojich klientov znížením kreditného rizika prostredníctvom diverzifikácie investície, no ak sa klient rozhodne, môže si svoju investíciu spravovať aj sám. Investorom je garantovaný spätný odkup pohľadávok po 90 dňoch v prípade, že dlžník riadne nespláca svoju pôžičku.⁴⁷

Pôžičky prostredníctvom portálu sú poskytované na základe podania žiadosti a jej následného posúdenia, ktoré trvá 2 dni a ďalšie 3 dni trvá platforme spustenie financovania.⁴⁸ Ak je žiadosť schválená, platforma si účtuje poplatok za poskytnutie vo výške 6 % z celkovej sumy, prípadne 3 %, ak si už v minulosti žiadateľ cez platformu požičal. Pôžičku je možné získať vo výške od 300 € do 1 000 € pri dobe splácania 6 – 36 mesiacov. Platforma umožňuje aj predčasné splatenie pôžičky a pri tejto príležitosti je účtovaný poplatok vo výške 5 % z predčasne splatenej sumy.⁴⁹

Tabuľka 4 Kritériá pôžičiek a poplatky na Maják.sk

Výška pôžičky	300 – 1 000 €
Doba splácania	6 – 36 mesiacov
Úrok	33 % - 39 %
Poplatok za zabezpečenie poskytnutia prvej pôžičky	6 %
Poplatok za zabezpečenie poskytnutia druhej a každej ďalšej pôžičky	3 %
Poplatok za predčasné splatenie	5 % z predčasne splatenej sumy
Poplatok za zmenu termínu splácania	10 €
Vyčíslenie zostatku pôžičky	10 €

Zdroj: Vlastné spracovanie údajov z <https://majak.sk/pozicky>, (2024)

⁴⁵ MAJÁK. Investície. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/investicie>

⁴⁶ MAJÁK. Cenník. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/cennik>

⁴⁷ MAJÁK. Investície: Garancie a bezpečnosť. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/investicie#garancie-a-bezpecnost>

⁴⁸ MAJÁK. Najčastejšie otázky žiadateľov. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/pozicky/najcastejsie-otazky>

⁴⁹ MAJÁK. Cenník. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/cennik>

Po vyplnení očakávanej výšky pôžičky a doby splácania si záujemca môže vyplniť žiadosť, pričom sú mu poskytnuté údaje o pôžičke. Príkladom môže byť pôžička vo výške 700 € a dobe splácania 2 roky, kde ročná percentuálna miera nákladov predstavuje približne 41,2 %. Platforma poskytuje k pôžičkám aj 3 typy dobrovoľného poistenia na zabezpečenie krytia rizík v prípade výpadku príjmov zapríčineného práceneschopnosťou, úrazom, hospitalizáciou alebo stratou zamestnania.⁵⁰

Subjektívne vnímame ako negatíva tejto platformy vysokú ročnú percentuálnu mieru nákladov, ktorá sa pohybuje na úrovni 40 %, pomerne vysoký poplatok za predčasné splatenie a minimálnu výšku investície, ktorá predstavuje až 1 000 €, a tak nie je prístupná pre každého. Kladne hodnotím garanciu spätného odkúpenia pohľadávky v prípade, že dlžník pôžičku riadne nespĺaca.

4.2 Porovnanie P2P úverov a úverov komerčnej banky

V tejto kapitole budeme porovnávať úvery z už predstavených P2P platforiem s úverom od komerčnej banky. P2P pôžičky vznikli ako alternatíva k tradičným bankovým produktom. Mnohí odborníci označujú P2P pôžičky za výhodnejšiu možnosť v porovnaní s produktami, ktoré ponúkajú komerčné banky. Preto budú v tejto časti porovnávané P2P pôžičky s bankovými úvermi a investíciami prostredníctvom modelových príkladov. Ako predstaviteľ a komerčných bánk sme si vybrali Slovenskú sporiteľňu. Porovnávať budeme ponuku platforiem s produktom Moderná pôžička, investovaním do Fondu maximalizovaných výnosov a termínovaným vkladom.

4.2.1 Slovenská sporiteľňa

Ako zástupcu úverov poskytovaných komerčnou bankou sme si vybrali bezúčelový spotrebný úver od Slovenskej sporiteľne. Úroková sadzba Modernej pôžičky sa pohybuje od 6,99 % do 9,99 % ročne, a vybaviť sa dá pomocou aplikácie George už do 10 minút. Doba splácania úveru je 1 až 8 rokov a výška pôžičky o ktorú je možné požiadať je od 300 € do 40 000 €. Ako reprezentatívny model sme si vybrali pôžičku vo výške 5 000 € a dobou splácania 3 roky. V takomto prípade Slovenská sporiteľňa uvádza, že úroková sadzba predstavuje 9,99 % ročne, klient je povinný platiť poplatok za poistenie úveru vo výške

⁵⁰ MAJÁK. Pôžičky. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/pozicky#ako-si-pozicat>

11,39 € mesačne a ročná percentuálna miera nákladov tak predstavuje 16,80 %. Uvedené údaje sú však len informatívne a podmienky sú variabilné vzhľadom na bonitu klienta.⁵¹

Fond maximalizovaných výnosov je zástupcom akciových fondov. Slovenská sporiteľňa odporúča investovať do tohto fondu na najmenej 5 rokov a pri tomto časovom horizonte je predpokladaná výkonnosť 11,5 % ročne. V prípade investovania do tohto fondu je však možná aj celková strata a investor nie je nijak pred ňou chránený. Výkonnosť môže predstavovať od -5,80 % do 16,48 % ročne. Investorom je účtovaný správcovský poplatok vo výške 1,65 % ročne. Ak sa do fondu investor rozhodne investovať jednorazovo, vstupný poplatok je vo výške 2 %, pri pravidelnom investičnom sporení je účtovaný výstupný poplatok vo výške 1,8 %.⁵² Minimálna výška investície predstavuje 20 € mesačne alebo 150 € jednorazovo.⁵³

Investície budeme porovnávať aj s termínovaným vkladom tejto banky, čiže produktom, ktorý nie je až tak rizikový ako spomínaný akciový fond. Doba, na ktorú je možné peniaze zaviazat' je od 1 mesiaca do troch rokov. Od dĺžky tejto doby sa odvíja aj výška úrokovej sadzby, ktorou sa bude vklad zhodnocovať. Pri najdlhšej dobe viazanosti predstavuje ročné zhodnotenie 2,5 % v základnej sadzbe a 3 % pri výhodnom úročení. Aby sa vklad zhodnocoval výhodnejšou sadzbou, je potrebné splniť podmienku pravidelného investičného sporenia v minimálnej mesačnej výške 20 €.⁵⁴

4.2.2 Porovnanie pôžičiek P2P platforiem a komerčnej banky

V tabuľke nižšie porovnáваме základné parametre pôžičkových možností vybraných poskytovateľov, čiže všeobecné možnosti, ktoré môžu ovplyvniť náš výber platformy. Vzhľadom na minimálnu výšku úveru je výhodnejšia pôžička od platformy Maják.sk a zároveň od Slovenskej sporiteľne, ktoré ponúkajú pôžičky už od výšky 300 €, no rozdiel voči ostatným poskytovateľom nie je veľký. Ak sa pozrieme na parameter maximálnej výšky úveru, tak najlepšiu ponuku má Slovenská sporiteľňa. Spomedzi P2P platforiem ponúka čerpanie úveru až do výšky 15 000 € platforma Žltý melón. Ak má

⁵¹ SLSP. Moderná pôžička. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/uvery/spotrebny-uver-na-cokolvek>

⁵² ERSTE-AM. Fond maximalizovaných výnosov. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.erste-am.sk/sk/amslsp/fondy-sk/am-slsp-fond-maximalizovanych-vynosov-opf/SK3110000377>

⁵³ SLSP. Investičné sporenie. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/investovanie/investicne-sporenie>

⁵⁴ SLSP. Termínovaný vklad. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/sporenie/terminovany-vklad>

žiadateľ záujem o pôžičku vyššiu ako 1 000 €, tak platforma Maják.sk už nebude vyhovovať podmienkam. Pri hodnotení parametra doby splatnosti vyčnieva z ponúk P2P platforiem poskytovateľ Žltý melón, ktorý poskytuje najširší interval doby splatnosti, s maximálnou dobou až 8 rokov, čím sa zhoduje aj s ponukou Slovenskej sporiteľne.

Tabuľka 5 Porovnanie úverových možností

	Žltý melón	Zinc Euro	Maják.sk	Slovenská sporiteľňa
Minimálna výška úveru	500 €	500 €	300 €	300 €
Maximálna výška úveru	15 000 €	5 000 €	1 000 €	40 000 €
Doba splatnosti	1 - 96 mesiacov	13 – 60 mesiacov	6 – 36 mesiacov	12 – 96 mesiacov

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre detailnejšie porovnanie konkrétnej pôžičky sme sa rozhodli analyzovať ponuky všetkých poskytovateľov vo výške 2 000 € s dobou splatnosti 5 rokov, čo predstavuje 60 mesačných splátok. Zvoleným úverovým parametrom nevyhovuje platforma Maják.sk, čiže nebude porovnávaná. Pre predstavu sme sa rozhodli aspoň vyhodnotiť parametre pri poskytnutí pôžičky v najvyššej možnej výške a najdlhšej dobe splatnosti úveru.

Úrokové sadzby sa pri P2P platformách aj pri komerčných bankách zvyknú líšiť na základe ratingu samotného žiadateľa, a tak budeme pri modelových príkladoch používať najvýhodnejšie parametre, ktoré poskytovateľ ponúka, čiže podmienky poskytnuté žiadateľom, ktorí boli systémom vyhodnotení ako nízkorizikoví. Sledovať a porovnávať budeme výšku úroku, ročnú percentuálnu mieru nákladov, celkovú sumu pôžičky a výšku poplatku za prípadné predčasné splatenie v poslednom roku splácania.

Žltý melón

Platforma Žltý melón na svojej stránke neuvádza pri podávaní žiadosti o úver výšku úroku, ktorú môže žiadateľ očakávať. Výška úroku je stanovená platformou až na základe posúdenia klienta, no ani vtedy ešte nejde o výslednú úrokovú sadzbu, keďže investori môžu navrhnúť výšku úroku podľa vlastného zvažovania rizikovosti klienta pri samotnej investícii a žiadateľ sa následne rozhodne ponuku investora prijať alebo zamietnuť. Platforma na

stránke uvádza jeden modelový príklad, ktorý vyhovuje nami stanoveným podmienkam, a tak budeme čerpať údaje z neho. Pri nami stanovených podmienkach je výška úrokovej sadzby 7,9 % ročne. Dlžník bude pôžičku splácať šesťdesiatimi mesačnými splátkami vo výške 40,46 €. Pre poplatky za správu a poskytnutie sú v príklade použité sadzby pre klienta s najvyšším ratingom – „AA“, ktoré predstavujú 2,90 % jednorazovo za poskytnutie úveru a 0,08 % mesačne, počas trvania pôžičky. Jednorazový poplatok za poskytnutie úveru tak predstavuje 58 € a mesačný servisný poplatok je vo výške 1,6 €. Ročná percentuálna miera nákladov je 11,01 %. Celková dlžná suma, ktorá bude splatená dlžníkom tak predstavuje 2 581,60 €. Podmienky si dlžník dokáže vylepšiť poistením schopnosti splácať úver alebo uvedením spoludlžníka, no s tieto aspekty nie sú v modelovom príklade zohľadnené.⁵⁵ Pri prípadnom záujme o predčasné splatenie pôžičky v poslednom roku splácania si platforma účtuje poplatok vo výške 0,50 % z predčasne splatenej istiny.⁵⁶

Zinc Euro

Na internetovej stránke tejto platformy sme nenašli informáciu o výške úroku a poskytovateľ uvádza, že výška úroku bude určená až na základe poskytnutých informácií. V ich kalkulačke na pôžičku však uvádzajú, že v nami určenom modeli pôžičky by mesačná splátka predstavovala 60,41 € a ročnú percentuálnu mieru nákladov uvádzajú vo výške 29,90 %. S poskytnutím pôžičky si Zinc Euro neúčtuje žiadne ďalšie poplatky a celkové náklady na pôžičku pre dlžníka tak činia 3 624,60 €. Poplatok za predčasné splatenie predstavuje 2,5 % z predčasne vyplatenej istiny.⁵⁷

Maják.sk

Platforma Maják.sk nevyhovuje podmienkam zvoleným pre hodnotenie, a tak popisujeme aspoň pôžičku s maximálnou výškou pôžičky a najdlhšou dobou splatnosti. Na obrázku nižšie môžeme vidieť, že na Maják.sk je pre pôžičku vo výške 1 000 € s dobou splatnosti 3 roky stanovený úrok 33 % ročne. V tomto prípade by mesačná splátka predstavovala 44,11 € a ročná percentuálna miera nákladov 38,475 %. Celkovo tak dlžník splatí dlžnú sumu vo výške 1 587,96 €. Pre poskytnutie je potrebné uhradiť jednorazový

⁵⁵ ŽLTÝ MELÓN. Žiadosť o pôžičku. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/ziadost-o-pozicku>

⁵⁶ ŽLTÝ MELÓN. Ako Žltý melón zarába. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/ako-zaraba-zlty-melon>

⁵⁷ ZINC PÔŽIČKY. Počítajte s nami. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zincpozicky.sk/#>

poplatok vo výške 6 %, čo pre našu pôžičku predstavuje 60 €. ⁵⁸ Ak by sa dlžník rozhodol splatiť záväzok predčasne, výška poplatku predstavuje 5% z predčasne splatenej sumy.

Údaje o pôžičke

Účel	Pôžička na "čokol'vek"
Pôžička	1 000,00 €
Splatnosť	36 mes.
Úrok	33,0 % p.a.
RPMN	38,475 %
Splátka	44,11 € / mes.
Poplatok	60,00 €
Spolu zaplatíte	1 587,96 €

Obrázok 4 Parametre modelovej pôžičky Maják.sk

Zdroj: <https://majak.sk/pozicky>, (2024)

Slovenská sporiteľňa

Zástupca komerčných bánk v našej analýze, Slovenská sporiteľňa, ponúka produkt Moderná pôžička po zadaní našich modelových podmienok nasledovne. Úroková sadzba predstavuje 9,99 % ročne a mesačná splátka úveru je vo výške 45,48 €. Mesačná splátka v sebe zahŕňa aj poplatok za poistenie k úveru v mesačnej výške 3 €, ktorý je podmienkou k výhodnej výške úroku. Ročná percentuálna miera nákladov je na úrovni 14,32 % a celkovo je tak čiastka spojená s úverom 2 728,80 €. Pôžičku je možné splatiť predčasne bez poplatku. ⁵⁹

⁵⁸ MAJÁK. Pôžičky. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/pozicky>

⁵⁹ SLSP. Moderná pôžička. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/uvery/spotrebny-uver-na-cokolvek>

Tabuľka 6 Porovnanie modelovej pôžičky

	Žltý melón	Zinc Euro	Slovenská sporiteľňa
Ročný úrok	7,9 %	?	9,99 %
RPMN	11,01 %	29,90 %	14,32 %
Výška mesačnej splátky	40,46 €	60,41 €	45,48 €
Poplatok Jednorazový/mesačný	58 €/1,6 €	0/0	0 €/3 €
Poplatok za predčasné splatenie	0,5 %	2,5 %	0
Celková cena pôžičky	2 581,6 €	3 624,60 €	2 728,80 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe údajov získaných našim prieskumom trhu, ktoré sú zobrazené v tabuľke č. 6 hodnotíme poskytovateľov pôžičiek nasledovne. Medzi zástupcami P2P platforiem môžeme pozorovať, že výhodnejšiu pôžičku je možné čerpať od platformy Žltý melón, kde dlžník zaplatí za pôžičku vo výške 2 000 € celovo 2 581,6 €. Rozdiel medzi platformami je pomerne vysoký, keďže predstavuje niečo cez 1 000 €. Výhodnejšou ponukou je Žltý melón aj pri pohľade na parameter poplatku predčasného splatenia, kde poplatok konkurenčnej platformy Zinc Euro je až päťnásobne vyšší.

Platforma Žltý melón je výhodnejšia aj v porovnaní s pôžičkou Slovenskej sporiteľne, no rozdiel už nie je až tak výrazný. Celková cena pôžičky pre dlžníka predstavuje pri Slovenskej sporiteľni len o necelých 150 € viac. Výhodou Slovenskej sporiteľne pri našom porovnávaní je, že si neúčtuje poplatok za predčasné splatenie pôžičky, ak je splatná suma nižšia ako 10 000 €, čo náš príklad spĺňa.⁶⁰

4.2.3 Porovnanie investícií P2P platforiem a komerčnej banky

V tejto kapitole budeme porovnávať investičné možnosti, ktoré ponúkajú vybrané P2P platformy na Slovensku a následne ich porovnáme s produktami zástupcu komerčnej banky, pre tento účel sme si zvolili Slovenskú sporiteľňu. Porovnávať budeme parametre

minimálnej výšky investície, priemerný ročný výnos investície, možnosť manuálneho spravovania portfólia a v neposlednom rade aj zabezpečenie proti strate, respektíve spôsob zníženia tohto rizika konkrétnych poskytovateľov.

Pri pohľade na parameter minimálnej investície môžeme pozorovať, že najdostupnejšími poskytovateľmi sú platforma Žltý melón a Slovenská sporiteľňa, ktorých počiatočná investícia je oveľa nižšia než pri konkurentoch. Týmto sa stávajú viac dostupnými pre bežných obyvateľov a hodnotíme to pozitívne. Platformy Zinc Euro a Maják.sk vyžadujú vysokú počiatočnú investíciu, čo môže odradiť začínajúcich investorov, najmä v investovaní do tohto sektora, ktorý je na Slovensku stále relatívne mladý a nepreskúmaný.

Ak by sme si chceli vybrať poskytovateľa na základe výšky výnosu z investície, nevidíme medzi platformami signifikantné rozdiely a parameter nepovažujeme v tomto prípade za rozhodujúci. Výška výnosu je najnižšia v prípade zhodnocovania peňazí prostredníctvom termínovaného vkladu, ktorý je minimálne dvojnásobne nižší než ostatné porovnávané alternatívy.

Zaujímavou pre investora môže byť možnosť manuálneho spravovania investície, čiže investor sa sám rozhoduje pre konkrétne pôžičky, do ktorých svoje peniaze investuje na základe popisu jednotlivých pôžičiek. Žiadatelia o pôžičku na týchto platformách majú možnosť bližšie popísať svoj príbeh a rovnako tak majú investori prístup aj k žiadateľmi uvedenými údajmi, ktoré platforma overila. Tento spôsob je viac osobný a ak nejde investorovi len o samotné zhodnotenie kapitálu, ale aj o prejavenie názoru, čím považujeme túto možnosť za atraktívnu.

Posledným parametrom, ktorý sme sa rozhodli spomenúť je spôsob, akým sa platforma snaží znížiť riziko straty, prípadne garanciu, ktorou ubezpečuje klienta o krytí prípadnej straty. Pri týchto parametroch dominujú platformy Zinc Euro a Maják.sk. Zinc Euro uvádza, že počas ich doby existencie neprišiel žiadny investor ani o euro svojej investície a každý investor svoje peniaze práveže zhodnotil. Ich zárukou je garančný fond, ktorý je tvorený z tržieb spoločnosti. V prípade zlyhania splácania pôžičky spoločnosť Zinc Euro odkúpi zlyhanú pôžičku a vyplatí investorovi dlžnú istinu.⁶¹ Platforma Maják.sk zabezpečuje záruku proti strate garanciou spätného odkupu pohľadávok po 90 dňoch v prípade, že dlžník neplní

⁶¹ ZINC PÔŽIČKY. Bezpečnosť a súkromie. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zincpozicky.sk/bezpecnost-a-sukromie/>

svoje splátkové povinnosti.⁶² Platforma Žltý melón neponúka pri štandardných pôžičkách žiadnu garanciu, dôraz kladú len na štandardné opatrenia ako je napríklad diverzifikácia portfólia, dôkladné hodnotenie ratingu žiadateľov o pôžičku pred vstupom na aukciu a vymáhanie nesplatených pôžičiek.⁶³ Aj napriek chýbajúcej forme istého zabezpečenia sa však investor pri zodpovednom investovaní a diverzifikácii nemusí báť, platforma na stránke uvádza aktuálny default vo výške 1,44 %.⁶⁴ Ak by ale investor tento druh istoty potreboval, Žltý melón ponúka aj možnosť investovania do partnerských pôžičiek v spolupráci so spoločnosťou REDLEE, pri ktorých je v prípade zlyhania dlžníka garantovaný spätný odkup istiny aj úroku.⁶⁵ Akciový fond Slovenskej sporiteľne rovnako ako pri Žltom melóne neponúka žiadnu istotu, že investor o svoje peniaze nepríde. Výkonnosť fondu na báze 5 rokov dosahuje hodnoty od -5,8 % do 16,48 %, čo predstavuje oproti ostatným porovnávaným možnostiam investovania najvyššiu možnosť zisku, no taktiež pomerne vysokú možnosť straty. Investovanie do tohto fondu je chránené diverzifikáciou a dôsledným výberom akcií do portfólia, no riziko je stále pomerne vysoké aj pri investičnom horizonte 5 rokov.⁶⁶

Posledným variantom nášho porovňovania produktov P2P platforiem a komerčných bánk je termínovaný vklad. Slovenská sporiteľňa ponúka túto možnosť pri minimálnej výške počiatočného vkladu 500 € a pri viazanosti na 3 roky môže zhodnotenie dosiahnuť až 3 %. Pre túto maximálnu výšku zhodnotenia je potrebné splniť podmienky, ktorými sú pravidelné mesačné investovanie vo výške minimálne 20 € a účet založený v Slovenskej sporiteľni.⁶⁷ Vklad je v tomto prípade chránený fondom ochrany vkladov, čiže systémom ochrany, ktorý je spravovaný zákonom Slovenskej republiky. Fond ochrany vkladov poskytuje garanciu vrátenia nedostupných finančných prostriedkov v prípade, že sa vklad stane nedostupným. Maximálna výška vkladu, pri ktorom je vkladateľ chránený je 100 000 €. ⁶⁸

⁶² MAJÁK. Investície: Garancie a bezpečnosť. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/investicie#garancie-a-bezpecnost>

⁶³ ŽLTÝ MELÓN. Bezpečnosť Vašej investície. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/static/bezpecnost>

⁶⁴ ŽLTÝ MELÓN. Štatistika fungovania Žltého melóna. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/statistika>

⁶⁵ ŽLTÝ MELÓN. Investičné príležitosti: Partnerské pôžičky s garanciou. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/loan/list-partner>

⁶⁶ ERSTE-AM. Fond maximalizovaných výnosov. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.erste-am.sk/sk/amslsp/fondy-sk/am-slsp-fond-maximalizovanych-vynosov-opf/SK3110000377>

⁶⁷ SLSP. Termínovaný vklad. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/sporenie/terminovany-vklad>

⁶⁸ MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Ochrana vkladov. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.fininfo.sk/fininfo/financne-produkty/sporenie/ochrana-vkladov-fov/ochrana-vkladov-fov.html>

Tabuľka 7 Investičné možnosti vybraných poskytovateľov

	Žltý melón	Zinc Euro	Maják.sk	Slovenská sporiteľňa	
				Fond maximalizovaných výnosov	Termínovaný vklad
Minimálna výška investície	25 €	5 000 €	1 000 €	20 €/150 € (mesačne/jednorazovo)	500 €
Ročný výnos	7,52 % – 8,75 %	8 %	6 % – 9 %	11,5 %	3 %
Manuálne spravovanie	Áno	Nie	Áno	Nie	-
Zabezpečenie proti strate	Nie, aktuálny default 1,44 %	Garančný fond	Garantovaný spätný odkup pohľadávok	Nie	Fond ochrany vkladov

Zdroj: vlastné spracovanie

Poskytovateľov úverov, ktorí boli pre porovnanie vybraní hodnotíme nasledovne. Z pohľadu odhadovaných ročných výnosov sa zdá byť najlepšia investícia do Fondu maximalizovaných výnosov, no treba mať na mysli aj vysoké riziko straty, ktorá nie je poskytovateľom nijak krytá. Spomedzi peer to peer platforiem je favoritom platforma Maják.sk, ročné výnosy poskytovateľov sú takmer rovnaké, a tak má Maják.sk navrch kvôli dostupnému manuálnemu spravovaniu investície a zabezpečeniu v prípade straty. V prípade záujmu o investíciu v nižšej výške je najlepšou možnosťou platforma Žltý melón, keďže je prostredníctvom nej možné investovať už od 25 €. Na chvoste porovnania sa drží termínovaný vklad od Slovenskej sporiteľne, kde pri každom hodnotenom parametri existuje vždy lepšia, prinajmenšom rovnaká možnosť a ponúkaná miera zhodnotenia je menej ako dvojnásobok ostatných porovnávaných produktov.

Záver

Alternatívny typ financovania je momentálne pre veľké množstvo ľudí stále veľmi neznámym fenoménom. Naša krajina je pomerne konzervatívna a ľudia v nej sú riziko averzní, čiže nemajú tendenciu vyhľadávať alternatívne spôsoby. V poslednom období najmä kvôli mnohým nariadeniam v oblasti pôžičiek, ktoré sprísňujú podmienky pre získanie bežného úveru v banke sa P2P úvery dostávajú do popredia. Tieto úvery sú využívané najmä domácnosťami, ktorým bola žiadosť o úver v banke zamietnutá alebo malými a strednými podnikmi, ktoré čelia podobným problémom. Keďže kritéria pre poskytnutie P2P úverov je často jednoduchšie splniť, než kritériá komerčných bánk, môže to viesť aj k neschopnosti splácať pôžičku v budúcnosti.

Hlavným cieľom bakalárskej práce bolo analyzovať úverové a investičné možnosti peer to peer platforiem na Slovenskom trhu a ich porovnanie s tradičnými bankovými produktami. Pri porovnaní sme mohli vidieť, že pokiaľ ide o pôžičky, niektoré platformy majú parametre pôžičky konkurenčné, dokonca aj výhodnejšie než ponúka Slovenská sporiteľňa. Rozdiely sa však zatiaľ nezdarujú byť natoľko zaujímavé, aby tento spôsob požičiavania bol pre bežných žiadateľov atraktívnejší než spotrebný úver komerčnej banky. Keďže v súčasnosti pozorujeme trend rastu výšky úrokových sadzieb, ktoré ponúkajú banky svojim klientom, v dohľadnej dobe môžu byť P2P úvery pre banky konkurenciou.

Investičné možnosti ponúkané P2P platformami sa zdajú byť konkurencieschopné o čosi viac a to hlavne voči termínovaným vkladom, ktoré poskytujú komerčné banky. Pri správnom výbere platformy nie sú P2P investície ani príliš rizikové a ponúkajú niekoľkonásobné zhodnotenie v porovnaní s termínovanými vkladmi. Konkurovať dokážu výškou výnosu kvôli absencii sprostredkovateľa dokonca aj investičným fondom.

P2P úverovanie je pre účastníkov veľmi výhodné hlavne v časoch krízy a pri rastúcich úrokových sadzbách bánk, ktoré následne P2P sektoru nedokážu konkurovať. Nakoľko v takomto období idea peer to peer platforiem vznikla, v podobných situáciách môžeme očakávať aj jej ďalší rozmach. V súčasnosti však situácia v bankovom sektore nie je natoľko nepriaznivá, aby sa žiadatelia obracali vo veľkej miere k tejto alternatíve financovania.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

HESEKOVÁ BOJMÍROVÁ, Simona. *Poskytovanie pôžičiek peer to perr spôsobom v kontexte legislatívy upravujúcej poskytovanie úverov spotrebiteľom*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2023. 220 s. ISBN 978-80-571-0571-8.

Elektronické dokumenty:

LENZ, Rainer. Peer-to-Peer Lending: Opportunities and Risks. In *European Journal of Risk Regulation* [online]. 2016. [cit. 15.01.2024]. Dostupné na: <https://doi.org/10.1017/S1867299X00010126>.

SALAJOVÁ, Slavomíra - MAZÚR, Ján. Crowdfunding. In *Biatec, Odborný bankový časopis* [online]. 5/2017, 25. ročník, s. 25-29. [cit. 15.01.2024]. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/documents/_publik_nbs_fsr/biatec/rok2017/05-2017/biatec_17_5_06salajova.pdf.

HESKOVÁ, Simona. Crowdfunding: Komparácia právnej úpravy peer to peer lendingu v Slovenskej republike a Veľkej Británii. In *Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Bratislavské právnické fórum 2019*. [online] Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 14.02.2019, 38 s. [cit. 16.10.2024]. ISBN 978-80-7160-522-5. Dostupné na: https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/Veda/Konferencie_a_podujatia/BPF_2019/ZBORNIK_sekcia_4_Crowdfunding.pdf

ŽLTÝ MELÓN. *Prospekt používateľa portálu kolektívneho požičiavania Žltý melón*. [online] 01.03.2023. 41 s. [cit. 24.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/doc/Prospect_ZM.pdf

Internetové zdroje:

ALLIANZ. Úverové riziko: ako predvídať najhoršie scenáre. [online]. [cit. 25.02.2024] Dostupné na: https://www.allianz-trade.com/sk_SK/novinky-a-analyzy/tipy-pre-vase-podnikanie/uverove-riziko-predvidanie-najhorsieho.html

BEACHEY, Anthony – PHILIPS, Rhiannon. Peer to Peer Lending: What are the Pros and Cons? [online]. 06.02.2023. [cit. 23.01.2024]. Dostupné na:
<https://www.nerdwallet.com/uk/loans/personal-loans/what-is-peer-to-peer-lending/>

BEDONRZ, Jan. The History of Peer-to-Peer Lending. [online]. 06.06.2023. [cit. 25.02.2024]. Dostupné na: <https://p2pmarketdata.com/articles/p2p-lending-history/>

ČSOB. Spotrebný úver. [online]. [cit. 01.05.2024]. Dostupné na:
<https://www.csob.sk/spotrebny-uver>

ERSTE-AM. Fond maximalizovaných výnosov. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na:
<https://www.erste-am.sk/sk/amslsp/fondy-sk/am-slsp-fond-maximalizovanych-vynosov-opf/SK3110000377>

ESMA. Position paper: Crowdfunding [online]. Paris: European Securities and Markets Authority, 10. 04. 2014, 10 s. [cit. 15-01-2024]. Dostupné na:
<https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2014-smsg-010.pdf>.

FEKETE, Daniel. Zinc Euro recenzie a skúsenosti v roku 2024. [online]. 13.03.2024. [cit. 25.03.2024]. Dostupné na: <https://financer.com/sk/spolocnost/zinc-euro/>

FINANČNÝ KOMPAS. Operačné riziko. [online]. 11.08.2022. [cit. 15.04.2024]. Dostupné na: <https://www.financnykompas.sk/financna-encyklopedia-pojmy/operacne-riziko>

FINSTAT. Peer2Peer, s.r.o. [online]. [cit. 24.03.2024]. Dostupné na:
<https://finstat.sk/50752111#viac-informacii>

FORBES. Zinc Euro: Rodina, ktorá sa postará o vaše investície. [online]. 20.06.2023. [cit. 21.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zinceuro.sk/synovia-jaroslava-kisku-zalozili-uspesnu-investicnu-firmu/>

HORANSKÝ, Martin. P2P pôžičkové platformy na Slovensku. [online]. 21.04.2021. [cit. 30.03.2024]. Dostupné na: <https://blog.sme.sk/martinhoransky/ekonomika/p2p-pozickove-platformy-na-slovensku>

HUDÁKOVÁ, Iveta. Viete čo je P2P pôžička? [online]. 27.06.2019. [cit. 15.01.2024]. Dostupné na: <https://www.financnykompas.sk/clanok/viete-co-je-p2p-pozicka>.

INVESTING ANSWERS. Currency risk. [online]. 16.09.2020. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://investinganswers.com/dictionary/c/currency-risk>

JD, Alois. TrustBuddy Loses Trust. Peer to Peer Platform Closes Following “Suspected Misconduct”, Swedish Police Contacted. [online]. 13.10.2015. [cit. 25.04.2024]. Dostupné

na: <https://www.crowdfundinsider.com/2015/10/75669-trustbuddy-loses-trust-peer-to-peer-platform-closes-following-suspected-misconduct-swedish-police-contacted/>

MAJÁK. Cenník. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/cennik>

MAJÁK. Investície. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/investicie>

MAJÁK. Investície: Garancie a bezpečnosť. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/investicie#garancie-a-bezpecnost>

MAJÁK. Najčastejšie otázky žiadateľov. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/pozicky/najcastejsie-otazky>

MAJÁK. Pôžičky. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/pozicky#ako-si-pozicat>

MAJÁK. Pôžičky. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://majak.sk/pozicky>

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Ochrana vkladov. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.fininfo.sk/fininfo/financne-produkty/sporenie/ochrana-vkladov-fov/ochrana-vkladov-fov.html>

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Pôžičky "peer to peer" ("ľudia ľuďom") - P2P. [online]. [cit. 24. 03. 2024]. Dostupné na: <https://www.fininfo.sk/fininfo/financne-produkty/uver-dlh/p2p/p2p.html>

RENTON, Peter. Understanding Peer to Peer Lending. [online]. 2015. [cit. 25.02.2024]. Dostupné na: <http://www.lendacademy.com/Understanding-Peer-to-Peer-Lending.pdf>

SLSP. Investičné sporenie. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/investovanie/investicne-sporenie>

SLSP. Moderná pôžička. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/uvery/spotrebny-uver-na-cokolvek>

SLSP. Termínovaný vklad. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.slsp.sk/sk/ludia/sporenie/terminovany-vklad>

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE. The Global Alternative Finance Market Benchmarking Report. [online]. 22.04.2020. [cit. 06.04.2024]. Dostupné na: <https://www.jbs.cam.ac.uk/wp-content/uploads/2020/08/2020-04-22-ccaf-global-alternative-finance-market-benchmarking-report.pdf>

VIDA, Andrej. Nižšia dostupnosť bankových úverov otvára priestor pre alternatívne P2P pôžičky. [online]. 03.08.2023. [cit. 16.1.2023]. Dostupné na: <https://www.finreport.sk/financie/nizsia-dostupnost-bankovych-uverov-otvara-priestor-pre-alternativne-p2p-pozicky/>

WISHMAKER. P2P pôžičky: V čom sú výhody pre investorov a dlžníkov? [online]. 14.7.202. [cit. 20.01.2024]. Dostupné na: <https://www.wishmaker.sk/blog/p2p-pozicky-v-com-su-vyhody-pre-investorov-a-dlznikov>

ZANDL, Patrick. P2P pôžičky přes web narazily na regulátora akciového trhu. [online]. 03.12.2008. [cit. 25.02.2024]. Dostupné na: <http://m.lupa.cz/clanky/p2p-pujcky-narazily-na-sec/>

ZINC EURO. Ako investovať. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zinceuro.sk/#ako-investovat>

ZINC EURO. Časté otázky. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zinceuro.sk/caste-otazky/>

ZINC PÔŽIČKY. Bezpečnosť a súkromie. [online]. [cit. 25.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zincpozicky.sk/bezpecnost-a-sukromie/>

ZINC PÔŽIČKY. Časté otázky: Pôžičková karta. [online]. [cit. 20.04.2024]. <https://www.zincpozicky.sk/caste-otazky/pozickova-karta/>

ZINC PÔŽIČKY. Počítajte s nami. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zincpozicky.sk/>

ZINC PÔŽIČKY. Pôžička do roka. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zincpozicky.sk/pozicka-do-roka/>

ŽLTÝ MELÓN. Žiadosť o pôžičku. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/ziadost-o-pozicku>

ŽLTÝ MELÓN. Ako Žltý melón zarába. [online]. [cit. 20.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/ako-zaraba-zlty-melon>

ŽLTÝ MELÓN. Bezpečnosť Vašej investície. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/static/bezpecnost>

ŽLTÝ MELÓN. Investičné príležitosti: Partnerské pôžičky s garanciou. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/loan/list-partner>

ŽLTÝ MELÓN. Investovanie. [online]. [cit. 06.04.2024]. Dostupné na:
https://www.zltymelon.sk/investovanie?language=sk_SK#ako_investovat

ŽLTÝ MELÓN. Kto sme. [online]. [cit. 24.04.2024]. Dostupné na:
https://www.zltymelon.sk/o-nas?language=sk_SK

ŽLTÝ MELÓN. Najčastejšie kladené otázky. [online]. [cit. 25.03.2024]. Dostupné na:
<https://www.zltymelon.sk/otazky-investorov>

ŽLTÝ MELÓN. Prečo si požičať na žltom melóne? [online]. [20.01.2024]. Dostupné na:
https://www.zltymelon.sk/poziciavanie?language=sk_SK

ŽLTÝ MELÓN. Štatistika fungovania Žltého melóna. [online]. [cit. 04.04.2024]. Dostupné na: <https://www.zltymelon.sk/statistika>

ŽLTÝ MELÓN. Vymáhanie nesplácaných pôžičiek. [online]. [cit. 06.04.2024]. Dostupné na: https://www.zltymelon.sk/bezpecnost?language=sk_SK#trans_anchor-vymahanie

ŽLTÝ MELÓN. O nás. [online]. [20.03.2024]. Dostupné na:
https://www.zltymelon.sk/kolektivne-poziciavanie?language=sk_SK#o_nas